

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

til

de offentlige Examina

i

Helsingørs højere Realskole

I JULI 1872.

HELSINGØR.

TRYKT HOS GRÜNER & SØN.

1872.

INDBYDELSESSKRIFT

til

de offentlige Examina

i

Helsingørs højere Realskole

I JULI 1872.

Udgivet af

V. LASSEN.

Indhold:

Bidrag til Helsingørs Historie. Ved Udg.
Skolefesteretninger for Skoleaaret 1871—72.

HELSINGØR.

TRYKT HOS GRÜNER & SØN.

1872.

BIDRAG

TIL

HELSINGØRS HISTORIE.

1780—1783.

(Cfr. Indbydelsesskrifterne for 1866, 1868, 1870 og 1871.)

Bidrag til Helsingørs Historie

i forrige Aarhundrede.

I Foraaret 1780 forlagdes en Eskadron Husarer til Helsingør. 1780
Byens Garnison bestod derefter af den 3die Bataillon af Livregimentet, fornævnte Husarer og en Afdeling Artilleri. Til Bataillonen hørte 5 Kompagnier med 20 Officerer, en Auditeur, en Underchirurg, en Feltskjær og 405 Underofficerer og Menige foruden Koner, og om disse sidste sagdes der, „at de vare i Overflødighed ved disse Folk“. Foruden Hovedvagten gaves der en mindre Vagt ved Svingelporten, en ved Lappeporten og endelig en Husarvagt i Kjelderen under Raadhuset. Efter gammel Vedtægt (cfr. under Aaret 1770) opkrævedes der ved Byens Porte et Stykke Brænde af hvert Læs, der landværts indførtes gennem samme, og af hvert Læs Tørv 5 Stykker. Denne Afgift tilfaldt Byen, hvilken det derfor paahvilede at forsyne samtlige Vagter med fornøden Brændsel og Lys. Tilsynet med og Ordningen af hele denne Sag havde siden Aaret 1775 været overdraget til Formanden for de eligerede Borgere, Erik Lycke. Da denne efter i 5 Aar at have bestridt dette ikke lidet besværlige Hverv med Føje ønskede sig fritagen derfor, enedes Magistraten (Borgmesteren, Cancelliraad Tewis Wilde, Raadmændene Cancelliraad Gerhard Jochum van Deurs, Hospi-

talsforstander, Kammerraad Christian Magnus Olrik, og Cancelli-
raad Bjørnsen, der tillige var Byfoged) og de eligerede Borgere
om for Fremtiden, foreløbig paa 5 Aar fra 1ste August 1780
at regne, at bortauctionere Brænde- og Tørveafgiften paa Vil-
kaar, som Stiftamtmanden (Brockenhuus-Schack) og Garnisonen
begge maatte billige. Auctionen fandt Sted den 25de Juli, og
Højstbydende bleve d'Hr. Leerbeck og Meulengracht med en Af-
gift af 20 Rd. aarlig til Byens Kasse og med Forpligtelse til
at forsyne Hovedvagten med 2 Tønder Tørv og 20 Stykker
 $\frac{5}{18}$ Alen langt Brænde daglig fra den 10de November til den
25de Marts, og kun i usædvanligt tidlige eller lange Vintre
fra den 1ste November til den 10de April, og ikkun under
ganske overordentlig Kulde med et noget større Kvantum,
samt med 2 Stykker Lys à 2 Sk. og for 2 Sk. Tran daglig,
hvorimod de andre 3 Vagter vel skulde have det samme Kvan-
tum Tran, men derimod kun det halve Kvantum Tørv og ingen
Lys og intet Brænde; samtlige Vagter skulde endelig forsynes
med et bestemt Antal Huulskuffer, Bærebøre og Sække. Af
denne Maade at ordne Sagen paa blev imidlertid Følgen, at
der senere indløb hyppige Klager fra Garnisonen over Util-
strækkeligheden og Sletheden af den leverede Brændsel og Be-
lysnings. Et Par Aar efter og efter at de eligerede Borgere for-
gjøves havde ansøgt om, at de gamle Forhold, under hvilke
Kronborgs Kommandant havde hævet Brænde- og Tørveafgiften
mod at overtage Vagternes Belysning og Opvarmning, atter
maatte indtræde, blev det i Henhold til Reglement af 8de Maj
1775 ved Reskript af 26de April 1783 befalet Byen at sørge
for, at baade Belysning og Brændsel i tilbørlig Grad ydedes
Vagterne ogsaa i det Antal Dage, som det i Auctionsvilkaarene
betingede Tidsrum manglede i 6 Maaneder. Hvorvidt Byen

ogsaa var berettiget til at opkræve Afgift af det Brænde, som indførtes søværts, vidste Magistraten ikke og henvendte sig derom med Forespørgsel til Stiftamtmanden. Efter Opfordring fra denne skaffede man sig Oplysning om, hvorledes man dermed forholdt sig andre Steder, og erfarede da, at der i Kjøbenhavn og Bergen var af saaledes indført Brænde tidligere blevet erlagt 4 Stykker af hver Favn, men at denne Afgift senere var i Kjøbenhavn bleven forandret til en Betaling af 3 Sk. for Favnen. En saadan Afgift foreslog Magistraten ligeledes at opkræve her. Ved kongelig Bevilling (Rescript af 30te Maj 1781) fik da Byen ogsaa denne Ret, dog saaledes, at det skulde staae vedkommende Skipper frit for, enten at levere 2 Stykker Brænde af hver Favn eller i Stedet derfor at betale 3 Sk. Det søværts i Helsingør indførte Brænde var af Magistraten anslaaet til 4 à 600 Favne, men maa sandsynligviis have været betydeligt mere, eftersom Vejermester Jacob Wilde ved den Auction, hvortil ogsaa denne Afgift blev stillet, og som afholdtes den 19de Juni, blev Højstbydende med en aarlig Betaling af 30 Rd. 4 Mk.

Den 16de Marts bekjendtgjordes paa Raadhuset et kongeligt Rescript af 8de s. M., hvorved det blev tilladt, at Indbyggere i Helsingør af engelsk Herkomst og reformeert Religion, som der ved Døden maatte afgaae, maatte begraves med samme Ceremonier, som Kongens egne lutherske Undersaatter. Samme Dag foretoges paa Raadstuen en Sag, som synes at vise, at Helsingørs nærmeste Omegn den Gang maa have haft Overflødhed af Vildt. Ifølge en Ordre fra Rentekammeret, som var bleven tilstillet Magistraten gjennem Stiftamtmanden, opkaldtes nemlig paa Raadstuen J. H. Stephany, der kort i Forvejen havde taget Borgerskab i Byen som Brygger, Brænder og Værts-

huusholder og ved Giftermaal med Møller Thims Enke erhvervet den Gaard, der da benyttedes af det privilegerede Skydeselskab, for at modtage Tilhold om at lade den bagved hans Ejendom værende Grøft og Steenkiste udbedre og istandsætte, eftersom 2 „Dyrekalve“ der vare komne til Skade og havde tilsat Livet.

Den 30te Marts opkaldtes paa Raadstuen Oldermændene for Færgelauget tilligemed Laugets Bisiddere og modtog Befaling til strax at lade Laugsbuddene bekendtgjøre for alle Laugets Medlemmer, at de ikke enten fra Sverig eller fra de i Sundet ankommende Skibe maatte landsætte nogen, som kunde ansees for omløbende og omstrefjende Musikantere, Taskenspillere eller andre deslige Folk, om de end maatte være forsynede med Rejsepas, „alt for at forekomme slige skadelige Folk ikke her i Landet skulde indkomme og især for at forebygge Kvægsygens Udbredelse her i Landet“.

Den 6te April tog Rasmus Kjerboe, der var barnefødt i Helsingør, men hidindtil havde været bosat i Sorø, Borgerskab som Møller i Helsingør, efter at han havde tilkjøbt sig begge de derværende Hestemøller.

Den 15de April meddeelte Stiftamtmanden Magistraten, at den neapolitanske Gesandt i Kjøbenhavn, Grev Luckese, der midlertidig besørgede de spanske Anliggender ved det danske Hof, havde overdraget den franske Konsul i Helsingør, Simon de Brosseronde, efter den spanske Konsul Macarti's Død at besørge de spanske Konsulatsager sammesteds, indtil en ny spansk Konsul kunde blive udnævnt af hans katholske Majestæt. Dette skete først henved 3 Aar efter, og spansk Konsul blev da en L. M. Badin.

Samme Aar (1780) blev Latinskolens Rektor, Jacob Baden,

udnævnt til Professor ved Kjøbenhavns Universitet. Hans Eftermand blev den senere (efter 1803) som Professor i Philosophi ved Universitetet bekjendte Normand Niels Treschow. Treschow var født i Drammen i Aaret 1751 og havde hidtil været Konrektor i Trondhjem.

I Anledning af, at Magistraten havde indgivet et Andragende om, at de, der tidligere havde været fritagne for at svare Indkomstskat, men ved Cancelliresolutionen af 13de Maj 1775 havde mistet denne Frihed, dog fremdeles maatte vedblive at være fritagne for Byskatten, lod Cancelliet under 6te Maj 1780 gjennem Stiftamtmanden forespørge hos Magistraten, hvad der egentlig indbefattedes under denne Byskat, og i hvilket Forhold (conformité) den stod til Grundtaxten. I sit Svar af 22de s. M. oplyste Magistraten Stiftamtmanden om, at naar der ifølge Grundtaxtens Regulering var blevet svaret en Portion i Indkvarteringsskat af en Gaard eller et Huus, havde Byskatten af samme tidligere været en Sletdaler og en Mark (o: 5 L), og da en Portion Indkvarteringsskat var liig 2 L maanedlig, havde Byskatten altsaa forholdt sig til denne som 5 til 24. Da Byens Udgifter imidlertid i den senere Tid, som bekjendt, vare stegne, hvorfor jo ogsaa de, der før havde havt Indkvarteringsfrihed, havde mistet denne, naar de ikke for denne Frihed kunde fremvise særlige Privilegier, var det blevet nødvendigt at forhøje Byskatten med omtrent 10 Sk. Portionen. Med hvilken Ret Byskatsfrihed iøvrigt var fulgt med Indkvarteringsfrihed, vidste Magistraten ikke, men formodede, at det ved „Grundtaxtens Forfatning“ var skeet af Hensyn til og i Analogi med Forordningen af 5te Marts 1695 om Herbergerere, og gjorde endelig opmærksom paa, at den samme Frihed tillige havde

været „gelejdet“ af Frihed for borgerlig Tyngde. Magistratens Andragende blev forøvrigt ikke bevilget.

I Slutningen af Aaret 1777 vare to af de eligerede Borgere afgaaede ved Døden. I Begyndelsen af næste Aar havde de andre 14 tilmeldt Magistraten dette, samt samtidig opfordret den til at vælge to nye Medlemmer i de Afdødes Sted og endelig strax foreslaaet to af deres Medborgere til dette Valg. Magistraten havde sluttelig billiget Valget af de Foreslaaede, og de to Nyvalgte vare derefter indtraadte i de eligerede Borgeres Tal. Ved sin Nærværelse i Byen i September 1780 blev Stiftamtmanden ved at gjenneemsee Raadstuprotokollen opmærksom herpaa og lod da Magistraten vide, „at der til saadant Forslag og sammes Bifald af Magistraten ikke vidstes nogen egentlig Grund, efterdi det formeentes, at det var og burde være det samtlige Borgerskabs Sag alene at udnævne, hvilke der skulde være dets Repræsentanter. Saa maatte det for Fremtiden stricte iagttages, at Borgerskabet altid selv efter de fleste Stemmer udvalgte, hvo der i de Afgangnes Sted igjen skulde være Byens Formænd, paa det den dermed sigtende Nytte behørig for Eftertiden kunde opnaaes“. Ikke længe efter blev der, dels ved Dødsfald, dels ved Udtrædelse paa Grund af Alderdom, atter Pladser — denne Gang 6 — ledige i de eligerede Borgeres Række, og atter foresloge de Tilbageblevne, som ingen Underretning havde faaet fra Magistraten om Stiftamtmandens ovenanførte, ved det sidste Valg foranledigede Bemærkning, Magistraten det fornødne Antal af kvalificerede Medborgere til Besættelsen af de ledige Pladser. Magistraten maatte nu meddele Repræsentanterne Stiftamtmandens Indsigelse imod denne Valgmaade og samtidig anmode dem om at møde paa Raadhuset for i Forening med Byens øvrige Borgere at

foretage de nye Valg. De eligerede Borgere deelte imidlertid ingenlunde Stiftamtmandens Anskuelse om Valgretten og indsendte under 7de Marts 1781 en Skrivelse til Magistraten med Opfordring til at bringe denne til Stiftamtmandens Kundskab. I denne Skrivelse beraabte de sig dels paa den Hævd, som deres Valgmaade havde faaet ved at bruges i Mands Minde, dels paa, „at de havde større Lejlighed til at vide og kjende Byens Tilstand og deres Medborgeres Character og Tænkemaade og derfor des bedre vare i Stand til at vælge saadanne Mænd, som de formeente at være de meest delige og bequemme til at kunne assistere ved de forefaldende Forretninger, medens de derimod ved anden Fremgangsmaade muligt kunde paa- tvinges saadanne Personer til Medcolleger, der vilde blive mere til Skade end til Nytte“. Magistraten, der i det Væsentligste var af samme Mening som de eligerede Borgere, indstillede Sagen til Stiftamtmanden. Denne lod da under 14de April de eligerede Borgere opfordre til at oplyse ham om, „naar og ved hvad Lejlighed de 16 Mænd i Helsingør vare blevne substituerede, hvad Instruction eller Beskikkelse der var dem tillagt og af hvem, samt endelig, hvilken Adkomst de havde for deres ovenmeldte anbragte Formening“. Herpaa modtog han under 13de Juni følgende til Magistraten stiledede Svar: „Vi havde gjerne ønsket at kunne tjene den Højædle og Velbyrdige Magistrat med de forlangte Documenter, der kunde give den fornødne Oplysning om de 16 Mænds første Opkomst, ved hvad Lejlighed dette Societet er stiftet, med andet mere, som æsket, men maa tilkjendegive, ikke at eje et saadant Document. Af Historien seer man, at de 32 Mænds Societet i Kjøbenhavn er oprettet den 24de Juni 1661, og at de 16 Mænds til Helsingør ikke længe derefter maa være stiftet, sluttet iblandt

Andet deraf, at i den under 26de November 1686 passerede Landmaalingsforretning over Grændseskjellet imellem Amtet og Byens Districter paa Overdrevet findes de 16 Mænds Tørve-mose ved sortø Sø at ligge i Skjellet. Hvad de 16 Mænds Forretninger er og har været, af hvad Slags Borgere samme hidindtil har været og paa hvad Maade deres Udvælgelse er skeet, med andet mere, er noget, som er unødvendigt at melde om, da Raadstueprotocollerne fra mange Aar vise saadant ganske tydeligt, og tillige, at den Adkomst, de 16 Mænd har havt til at proponere til de vacante Pladser i deres Societet, ikke er ny, men i Mands Minde practiseret, hvilket ventelig aldrig var skeet, om den første Indretning ikke dertil havde givet Anledning, og at Valget bør skee efter de Grunde, vi i vores Pro-memoria af 7de Marts sidstleden have anbragt, haabe vi, vil bifaldes. Efter de os paaliggende borgerlige Pligter have vi ikke kunnet undslaae os for efter vore Formænds foreslagne og af den Velbyrdige Magistrat approberede Udvælgelse at indtræde i dette Societet og udrette alle de dermed forbundne Forretninger. Det er den Højædle og Velbyrdige Magistrat bedst bekjendt, at vi intet Salarium nyde for vores Møye og Arbejde med Byens Affaires, der nu for Tiden er mere end 3 Gange dobbelt mod, hvad de var for 40 Aar siden; men meget mere er slet tænkende Menneskers Critikker, Had og Efterstræbelser underkastede ved vore Pligters Udøvelse, det vi dog alt hidindtil ligegyldig have betragtet, i Forventning, at vore Handlinger skulle bedømmes af retsindige og upartiske Dommere. Men da vi maae fornemme, at der forehaves en Forandring med de 16 Mænds Udvælgelse, som skal skee ved Pluraliteten af Borgerskabet, og det er uvist, hvad Persohner Valget kan falde paa iblandt saa stor en Mængde, da forinden vi exponere

os for at være i Selskab med Folk af nedrig Tænkemaade, og hvoraf ikkun vilde følge Splidagtighed i Forretningernes Udførelse, er vi meget hellere tilfreds med at blive entlediget fra den os paabyrdede Ære at være Borgerskabets Repræsentanter, naar vi alene maae vederfares den Justice ved Fratrædelsen at have fortjent det Vidnesbyrd for al vores Møye og Besværing med Byens Affaires, at vore Handlinger stedse have sigtet til Byens og vore Medborgeres Nytte og Bedste; da vores inderlige Ønske er, at vore Eftertrædere maae være saa lykkelige at udvirke de Fordele for Byen, som vi forgjæves have tragtet efter. At nogle af de os indsendte Documenter ikke ere blevne expederede, er af denne Aarsag, at de tvende Færgemænd, som vare i Societetet, ere døde, og det er nødvendigt, at af dette store, af 80 Persohner bestaaende, Laug ved slige Forretninger nogle ere nærværende, der vide og kjende deres Laugsbrødres Omstændigheder^a. Omtrent 6 Uger efter indløb Stiftamtmandens Svar paa de eligerede Borgeres Skrivelse. Det var dateret Kjøbenhavn den 28de Juli 1781, stilet til Magistraten og lød saaledes: „Af den med Deres Promemoria af 15de passato fulgte, de nuværende Byens Formænds Efterretning angaaende de Poster, jeg udi mit til Dennem den 14de April d. A. afladte Promemoria har forlanget Oplysning om, seer jeg, at Formændene grunde deres Formeening, at det alene skulde tilkomme dem at proponere til de ledige Pladser i deres Selskab derpaa, at saadant i Mands Minde er øvet, og at den første Indretning dertil skulde have givet Anledning, ja, at denne Frihed var desto mere rimelig, som Formændene bedre end andre og i deres Fag havde større Lejlighed at vide og kjende Byens Tilstand, saavelsom deres Medborgeres Character og Tænkemaade, altsaa desbedre vare i Stand til at vælge saadanne

Mænd, som dertil vare duelige og meest bequemme. I Anledning heraf og det forhen i denne Sag passerede bliver herved formeldet. Jeg kan som forhen og uagtet den hidtil brugte Skik, der tilforn var mig ubekjendt, ikke finde det passende eller grundet, at Formændene skulle gives en uindskrænket Ret til ved Vacance at vælge dets egne Lemmer og Øvrigheden være forbunden at approbere dette Valg. Thi foruden at alle Stæders Exempler, endog Residencestadens, ifald den ogsaa kunde tjene til nogen Regel eller Sammenligning med andre i dette Tilfælde, overtyste om det Modsatte, saa er Saadant efter dette Selskabs Natur, Øyemed og Forretninger i mine Tanker aldeles contradictorisk. Selskabet er Formænd eller Repræsentantere for Byen, valgte fra Begyndelsen af dens Indvaanere eller Øvrigheden som Mandatarii eller Befuldmægtigede til paa den gandske Byes Vegne at paasee sammes sande Bedste, og da dette saaledes gjælder om alt hvad Byen angaaer, saa er dens Repræsentantere af Byen given Fuldmagt, Mandatum generale, ved hvilket de af Byen ere overdragne forberørte Rettigheder. Men deraf kan hverken uddrages eller godtgjøres, at Byen, fordi den saaledes har valgt disse som dens Repræsentantere, ogsaa derfor vilde og kunde samtykke udi eller have siden bifaldet, at de ligesaa skulde være Byens Repræsentantere, som de først beskikkede fandt for godt siden at vælge; thi det er ingenlunde overeenstemmende med et Mandats Natur, at fordi Mandans til en Persohn overdrager sine Forretninger, han derfor er eller vilde være tilfreds med, at denne i sit Sted dertil antager en anden, eller tilsvarende, hvad den sidste paa Mandantis Vegne foretager. Det sees altsaa at være stridigt imod Selskabets Natur og Øyemærke, at Helsingøers Byes Formænd uden nogen Indskrænkning eller Borgerskabets dertil

givne positive Samtykke, som ej er fremviist, vælge Andre i de Afgangnes Sted. Jeg har tilforn sagt, at af alle Stæders Exempler end ikke kan fremvises et eneste til Bestyrkelse for den anbragte Formening, og det er sandt; thi i det mig betroede Stifts Kjøbstæder (Helsingør og Kjøbenhavn undtagne) have enten Borgerne selv eller Stiftsbefalingsmændene valgt Byens Formænd, og Stiftsbefalingsmændene selv givet dem de fornødne Instructioner; i andre Stifter veed jeg og med Vished, at det forholdes paa lige Maade. Vil Helsingørs Byes Formænd erindre, at i Kjøbenhavn vælge de 32 Mænd selv deres Medlemmer ved Vacance, saa maa jeg tjene dem med denne Oplysning, at foruden andre Kjøbstæder ikke kan rette sig efter Kjøbenhavn i dette Tilfælde, da dens Størrelse og Omstændigheder meget forandre Sagen; saa vælge dog de 32 Mænd ikke blot deres egne Medlemmer, om saa var maatte det ved deres Oprettelse være anordnet og fastsat, men de have alene jus proponendi, som formodentlig grunder sig paa det fra Begyndelsen derom emanerede og dem givne Mandatum; ifølge deraf foreslaae de ved Vacance tvende Subjecter, hvoraf Magistraten vælger eet; altsaa er de 32 Mænds Frihed meget mere indskrænket end Helsingørs Byes Formænds; thi disse have til 6 vacante Pladser af deres Selskab alene proponeret eller valgt et lige Antal, men ej et dobbelt, og dette Valg vil de have efter Sædvane approberet. Men omendskjønt nu Helsingørs Byes Formænd i ingen Maade have godtgjort, at dem ved noget Mandatum er givet samme Frihed, som de 32 Mænd i Kjøbenhavn, thi det paaberaabte Brug kan ikke gjøre en virkelig Misbrug eller urigtig Fremgangsmaade til Ret, saa dog, for saa vidt dette maatte staae til mig at lade Helsingørs Byes Formænd beholde deres formcentlige gamle Ret, uden at jeg der-

ved enten bifalder eller agnoscerer samme, og at det ikkuns er mit Ønske ligesaa vel som Magistratens og Byens Formænds, at der alene maatte vælges de for Byen meest tjenlige, skikkelige og duelige, om hvilke jeg skulde haabe, at Magistraten maae og kan have ligesaa god Kundskab i Hensigt til deres Qualiteter og moralske Character, som de 16 Mænd, vil jeg som Byens Øvrighed og Forsvar og i Forventning, at Borgerskabet sligt samtykker, ikke være imod at de 16 Mænd herefter fremgaae paa samme Maade, som det i Kjøbenhavn forholdes, at forbemeldte 16 Mænd skal til enhver vacant Plads i deres Selskab foreslaae tvende Subjecta, hvoraf Magistraten kan vælge eet, og skal derefter Magistratens Valg forsynes med min Approbation, da jeg om enhver Forandring i de 16 Mænds Tal bør strax være underrettet. Denne min Eragtning ville De bekjendtgjøre det nuværende Antal af Byens 16 Mænd og ifølge deraf snarest muligt tilsee, at Tallet paa samme saaledes, som meldt, kunde completeres“. Med denne Stiftamtmandens Afgjørelse var Sagen dog nær endnu ikke kommen til Ende, og denne Gang kom Modstanden fra en ny Side. Vel foresloge de eligerede Borgere nemlig efter Stiftamtmandens Bestemmelse nu 12 Valgcandidater, vel valgte Magistraten heraf de 6, og vel approberede Stiftamtmanden Valget. Men i sin Approbationsskrivelse tilføjede Brockenhuus uheldigviis Ordene „i Forventning af at Borgerskabet sligt samtykker“. Ved denne Tilføjelse følte de 6 Nyvalgte sig nemlig højlig fornærmede, og disse indgave nu in corpore den skriftlige Erklæring til Magistraten, at de under en saadan Forudsætning ikke paa nogen Maade vilde tage mod Valget, eftersom „det da kunde dependere af enhver needrig tænkende Medborger ved sit votum negativum at disapprobere deres Valg eller i

det mindste ved alle Lejligheder chikanere dem“. Først ved Magistratens Mellelkomst og ved dens højtidelige Forsikring om, at deres Fortolkning af Stiftamtmandens ovenanførte Ord beroede paa en Misforstaaelse, og at disse Ord kun skulde udtales et Haab om, at Byens Borgere vilde billige det Skete, lode de 6 sig omsider bevæge til at give efter og overtage deres Functioner som eligerede Borgere. Ingen var mere tilfreds herover end Formanden Erik Lycke, der paa Grund af den langvarige Vacance med Bekymring havde seet Sagernes Mængde voxe uden Udsigt til at kunne faae dem tilendebragte og flere Gange herover havde klaget sin Nød for Magistraten.

I Januar Maaned 1781 var Antallet af dem, der ifølge 1781 Forordn. af 23de September 1762 (Indvaanere over 12 Aar gamle, cfr. Aaret 1763) havde at betale Extraskat i Helsingør 2653, af hvilke 322 anførtes som heelt, og 148 som halvt Fattige. Efter dette og de for de nærmest paafølgende Aar angivne omtrent lige store Tal synes Byens Indhyggerantal i de senere Aar atter at være tiltagen (cfr. Aaret 1773), hvad der ogsaa bekræftes ved, at Magistraten i Anledning af Officerernes Indkvartering flere Gange maatte klage over Vanskeligheden ved at skaffe ordentlige Beboelseslejligheder til nogenlunde billige Priser.

Den 24de Februar vare samtlige Borgere tilsagte til at møde paa Raadhuset for at modtage Underretning om, at der ifølge den i Aaret 1775 lagte Plan vilde tilkomme Helsingør at udrede i Hjælpeskat for Aarene 1776—1780 til andre Byer i Alt 1601 Rd. 16 Sk., hvoraf til Roeskilde 791 Rd. 4 Mk., til Middelfart 100 Rd. 5 Mk., til Ebeltoft 222 Rd. 5 Mk. 4 Sk., til Fredericia 466 Rd. 4 Mk. og til Vejle endelig 19 Rd. 12 Sk., samt endvidere fra Begyndelsen af Aaret 1781 90 Rd. aar-

lig til Hillerød og 10 Rd. til Holbæk, foruden en særlig Repartition af 10 Rd. til Korsør. Disse Penge vilde altsaa være at paaligne Borgerne. Denne nye Skat kunde i Forbindelse med de betydelige Udgifter, som foranledigedes ved Anlæggelsen af den nye Landevej — disse beløb sig imod Slutningen af Aaret til 4547 Rd. 4 Mk. 1 Sk. og antoges for i det Hele at ville løbe op til omtrent 12,000 Rd. — naturligviis kun bidrage til at gjøre Byens økonomiske Vilkaar end slettere og Inddrivelsen af de fornødne Skattepaalæg vanskeligere og vanskeligere. Pengene udebleve, og Regnskaberne udebleve, og forgjæves havde man, som det syntes, for at fremme disses Afslutning faaet en fast lønnet Kæmner. Saavel denne, som selve Magistraten, mulktredes af Rentekammeret og Stiftamtmanden; Magistraten skjød Skylden paa Kæmneren, denne paa Lægds mændene, der havde at opkræve Skatterne, og Lægds mændene igjen paa Skatteyderne, og med al deres Flid og gode Villie synes virkelig hverken Magistraten eller Kæmneren at have kunnet udrette synderligt. Hvor vanskelig i Særdeleshed Kæmnerens Stilling var, sees iblandt andet af følgende Skrivelse fra Erik Lycke til Magistraten og Hjorts Svar herpaa. Erik Lycke skriver nemlig den 1ste September: „Som Sr. Hjort nogle Gange, naar Jonas Svendsen har skullet hæve Penge til Vejarbejdernes Betaling, har declareret, at han ikke oftere vilde betale noget til dette Brug, og nu endelig har reent ophørt at betale saavel for forrige Uge, som ventelig og for denne, thi forrige Gang red han af Byen uden at søje Anstalt, og nu er han ingensteds at finde, saa ønskede jeg at vide, hvad Magistratens Tanker er om denne Sag. Folkene maa og bør have deres Penge for deres 14 Dage, i hvor de skal komme fra, thi det er ubehageligt at lade dem gjøre Spectakel her paa Ga-

derne og sætter Byen i Miscredit. Jeg haaber derfor, der føjes Anstalt til deres Betaling, og vil Magistraten, at med Arbejdet skal fortfares, maa ikke længer gaaes til Værks paa slig Maade. Man har ingen Beregning seet, hvor Meget der er udgivet af 16 à 1700 Rd., som sidst i forrige Aar kom ind, og vil vel med Første gjøres nye Repartition; men forinden maa dog Arbejdet ikke gaae i Staae eller ophøre. Jeg recommanderer denne Sag paa det Bedste“. Hjorts Svar er af samme Datum og lyder saaledes: „At jeg, som Sr. Lycke udi hans til Deres Høyædle og velbyrdige Herrer under Dags Dato indgivne Besværing over mig melder, naar Jonas Svendsen, som af ham er antagen at have Inspection med Vejarbejdet, er kommen til mig for at affordre Penge til Arbejdsfolkene, har adskillige Gange declareret, at jeg ikke oftere vilde betale Noget og nu endelig er reent ophørt at betale, er saaledes i sig selv rigtigt, og er det ikke af mig uden Grund enten sagt eller gjort, thi jeg har, saa snart dette Arbejde for i Aar skulde foretages, strax tilkjendegivet, at det ikke var muligt at bestride Udgifterne, med mindre noget dertil blev lignet, da Byen aparte havde saadanne Udgifter, som medtog hvad til sammes Bestridelse var lignet, og at Byen desuden saavel ved et nyt Sygehusets Opbyggelse, som ved de i Aaret 1779 ved Vejen havde Udgifter, hvortil Intet har været lignet, har medtaget saa meget, at jeg af andre Skatter og især Brandhjælpen for bemeldte Aar har maattet for at undgaae saadanne Bebrejdelser, som nu, tage en stor Deel. At Folkene, som Sr. Lycke skriver, maa og bør have deres Penge, er en stor Billighed, men naar denne gode Mand vil tænke lidet tilbage og fornuftigviis hos sig selv rasonere, hvad han bør, troer jeg, han yttrede sig i en anden Tone. Thi naar han vil tilstaae, som dog ingenlunde kan

nægtes, at Byens Skatter og især Indquarteringen, som er det egentlige, hvoraf man kan erholde noget betalt, ikke førend i den 7de Maaned i Aaret er lignet eller Skattekræverne til Incassation leveret, seer han selv, at det er Borgerskabet, som i Almindelighed med Byrder og Udgifter er betyngtet, umuligt paa saadan Tid og udi een Summa at udrede sine Skatter, ja der endog blandt dem, som meest raisonere og skrive om Udgifternes Bestridelse, findes, som ikke, skjøndt de burde foregaae andre med gode Exempler, enten har eller, om de end nok saa tidt blive erindrede, betale det ringeste, derimod de, som skal have noget af Byens Casse betalt, saa paastaaelig, at man ikke, naar nogen af de første Maaneder i Aaret er gaaet, kan have Fred for Overhæng og for at undgaae saadant maa nødes til at tage hvad som er ved Haanden for at blive dem quit. Det er og Hr. Lycke bekjendt, at de Høyædle og velbyrdige Herrer til Officerernes Quarterer og øvrige Indquarteringens Bestridelse til Paaske Flyttetid har maattet gjøre Laan, hvilket nu uden Ophold paastaaes betalt, og naar saadant af mig skal efterkommes, kan ingen videre Betaling af Kæmnerkassen til Vejarbejdet forventes. At jeg sidst i forrige Uge, som han og melder, tog bort uden at føye Anstalt til Betaling for Folkene, som arbejde paa Vejen, troer jeg vel ikke kan tilkomme denne Mand at berøre, da jeg vel ikke hos ham skal søge Tilladelse, og hvad Anstalt af mig var føyet, er ham, som ogsaa derom ubekjendt, aldeles uvedkommende, og at jeg nu ingensteds skal være at finde, vil de Høyædle og velbyrdige Herrer selv fornemme er Digt, da jeg efter Deres Ordre har for Dem compareret paa Raadstuen, hvilket jeg ej videre vil berøre, men alene som noget, der ikke i mindste Maade kan gravere mig, med en forbeholden Taushed forbigaae, da

enhver let seer, hvorfra dette opstiger. Hvertil de i Aaret 1780 lignede Penge til Vejarbejdet er anvendt, derom har jeg forhen givet de Høyædle og Velbyrdige Herrer Beregning og skal, naar befales, og dertil (foruden hvad i mit Hovedregnskab, som med første skal blive insinueret, derom findes anført) endvidere efter min Pligt give de Høyædle og Velbyrdige Herrer Oplysning, men jeg har ikke troet eller kan overtale mig til for Sr. Lycke at aflægge saadan Rigtighed, der i mine Tanker ikke tilkommer ham at æske. Imidlertid er det ikke muligt af Byens Indtægter at bestride Vejens Udgifter længere, end skeet er, naar Andre skal have Betaling for hvad de hos Byen kommer til Gode, med mindre en Ligning eller og et Laan i saadan Anledning skeer, hvilket alt jeg ikke har skullet efterlade til Erklæring paa Sr. Lyckes Promemoria herved ydmygst at formelde“. Følgen af disse Skrivelser — og omtrent samtidigt indløb der Paamindelser og Bebrejdelser fra Stiftamtmanden i Anledning af Udeblivelse af Hjælpekatspengene fra Helsingør — vare gjentagne og indtrængende Anmodninger fra Magistraten til de eligerede Borgere om saa meget som muligt at fremskynde den ved den langvarige Vacance i deres Pladser forsinkede Skatteligning. Men det var vistnok ikke at undres over, at Hjort kunde blive kjed af sit lidet lønnende og med saa mange Ubehageligheder forbundne Kæmnerembede, og at han derfor oftere i sine Forsvarsskrivelser til Magistraten anmodede om at maatte blive entlediget fra samme. Herpaa var Magistraten sikkert ogsaa strax gaaet ind, da den dog ikke uden Grund maatte være misfornøjet med den Seendrægtighed, Hjort udviste ved Ordningen, Afslutningen og Indsendelsen af sine Regnskaber, hvis den blot for den ringe Løn havde kunnet skaffe en dulig og paalidelig Mand til hans Efterfølger. Først

ved Udgangen af næste Aar blev Hjort fri for sit Embede, og Kæmnerforretningerne overdroges da, efter at Magistraten for-
 gjæves havde henvendt sig derom til flere Andre, til Student
 Andreas Christian van Deurs, en Søn af Raadmanden, for hvem
 Faderen gik i Caution med Hensyn til Oppebørslerne. Ved
 Cancell. prom. af 19de April 1783 var Kæmnergagen for v. Deurs
 vel bleven forhøjet til 100 Rd., men dette var dog ikke ander-
 ledes at forstaae, end at man, hvis man kunde faae en billi-
 gere Kæmner, tog ham. Da nemlig en af Byens ansete Kjøb-
 mænd, der tillige var mellem de eligerede Borgere, Christopher
 Holm, og som havde følt sig indigneret over og udtalt sig i
 temmelig nærgaaende Udtryk om den nye Kæmners Ungdom
 (han kaldte ham t. Ex. Faderens Skrивerdreng og „grøn om
 Næsen“, hvad v. Deurs gjengjældte ved i sit Indlæg mod Holm
 at kalde ham „rød om Næsen“), siden tilbød at udføre Kæm-
 nerforretningerne for 80 Rd. aarlig, blev Gagen for van Deurs
 nedsat til dette Beløb. Imidlertid voxede de med Kæmner-
 embedet forbundne Besværligheder ogsaa snart van Deurs over
 Hovedet, og efter at have fungeret omtrent halvandet Aar fra-
 sagde han sig sin Stilling og bevægedes ikkun ved Stiftamt-
 mandens Mellemkomst til at fungere et Aar endnu. Hjort hjem-
 søgtes forøvrigt lige til sin Død, der indtraf faa Aar efter, og
 efter deene endnu hans Enke, med mangfoldige Klager og Bry-
 derier paa Grund af hans uafsluttede Regnskaber.

I Anledning af en Forespørgsel fra Stiftamtmanden oplyste
 Magistraten ham (i Skrivelser af 9de og 16de Maj 1781) om,
 at de i Helsingør bosatte Jøder allerede i en Række af Aar
 havde havt en saakaldet Skole eller Synagoge, hvor de havde
 deres „Samquem og Religionsøvelse“, og hvor de for nogle
 Aar siden i Overværelse af Latinskolens daværende Rektor,

Abildgaard, havde aflagt deres Vidnesbyrd. Da der imidlertid ikke var ansat nogen Rabbin ved Skolen, hvorfor ogsaa en saadan ved sidst nævnte Lejlighed havde maattet hentes fra Kjøbenhavn, ansaae Magistraten det dog for tvivlsomt, hvor vidt Skolen kunde kaldes en Synagoge. Med Hensyn til den Overværelse af Vidneforhør i samme, der fordredes i Loven af 15de September 1747 § 13, meente Magistraten, at foruden Skolens Rektor, Magister Treschow, vare tillige Byens Sognepræster saa kyndige i det jødiske Sprog og saa erfarne i Jødernes Skikke, at de godt kunde bivaane saadanne i Stedet for Professor *hebrææ linguæ*.

Den 2den Juni 1781 indgav en Deel af Byens Indbyggere, især af Beboerne af dens østlige Side, med Generalkrigscommissair Tuxen i Spidsen, en Ansøgning til Kongen om at maatte istandsætte og benytte den Vandledning, som tidligere havde bragt Springvand fra nogle Vesten for Byen beliggende kongelige Damme til Kronborg, men som paa Grund af de med Vedligeholdelsen forbundne Omkostninger for faa Aar siden var bleven nedlagt. Ved denne Nedlæggelse havde nemlig Ansøgerne, som før paa egen Bekostning havde kunnet forsyne sig med Vand fra den fornævnte Ledning, mistet en betydelig Fordeel, og deres Ejendommes Værdi var derved bleven forringet. De søgte tillige om at maatte dertil raade over de i Jorden nedlagte Rønder, som endnu maatte kunne findes brugelige. Ansøgningen kom til Magistratens Erklæring, og denne anbefalede samme, men foreslog dog som en Betingelse, at Ejerne af det nye Vandværk skulde blandt Andet forpligtes til paa passende Steder at lade opstille 3 offentlige Vandopstandere, dem Byen kunde benytte i Forbindelse med de 5, der allerede fandtes i Forvejen, og som vare opsatte af det gamle Vandkompagni. Hvad enten

imidlertid Sagens Udførelse ved nærmere Undersøgelse har viist sig for kostbar, eller de Vilkaar, som Regeringen opstillede som Betingelse for til Arv og Eje at overlade Ansøgerne de vedkommende Damme — Spillepengedammen, lille Stubben og Hængedammen — have forekommet disse at være for ugunstige, saa synes de efter flere Aars skriftlige Forhandlinger at have trukket sig tilbage, og Sagen dermed at være død hen.

Den 18de Juni døde i en Alder af 82 Aar Generalkrigs-commissair Otto Vincens Bartholin, efter i ikke mindre end 50 Aar at have været Slotsforvalter paa Kronborg. Han havde havt 20 Tdr. Land af de Fattigvæsenet tilhørende Jorder i livsvarig Forpagtning, og disse bleve derfor efter hans Død atter stillede til Auction til Bortforpagtning paa Livstid. Auctionen afholdtes den 28de September, og Højstbydende blev Kæmmer Hjort med en Sum af i Alt 206 Rd. 5 Mk. 5 Sk.

Efter den i Aaret 1781 skete Taxation vurderedes Helsingørs samtlige Grundejendomme til en samlet Sum af 626,020 Rd., og heraf begge Byens Kirker tilligemed Marienlyst Slot tilsammen ikkun til 43,450 Rd. Ved samme Lejlighed bemærkedes det, at intet Tag i Byen, hvad enten stort eller lille, var tækket med Straa eller Halm.

Da Toldvæsenet ønskede at anlægge et stort Pakhuus ved Toldboden og dertil, om fornødent endog ved Opfyldning, at erhverve den tilstrækkelige Plads, lod det gennem Magistraten tilvejebringe Oplysninger om de tilstødende Grundejeres Adkomster saavel til deres Ejendomme, som til den til disse grændsende Strand. Disse Grundejere vare den Gang Christopher Holm og Joachim Lund, hvortil kom den daværende Vejer, Maaler og Vrage, Jacob Wilde, som Beboer og Bruger af Vejerboden. Om denne Vejerbod oplystes det ved samme Lejlig-

hed, at en Raadmand og Tolder, Hans Petersen, i Aaret 1495 havde givet Vejerboden til Helsingørs Magistrat og dennes Eftermænd, saaledes at de deraf skulde have Indtægten, og at Kong Hans havde confirmeret Gavebrevet. Ved Skjøde af 18de Marts 1670 havde dernæst Kronborg Kommandant, Holck, paa Kong Christian den Femtes Vegne skjenket en øde Plads udenfor Byens Muur og Strandport til den daværende Vejer ved Toldboden, Anders Christensen, og dennes Efterfølgere i Tjenesten til derpaa paa egen Bekostning at opbygge et Vejerhuus, og dette Skjøde var den 24de i samme Maaned blevet confirmeret af Kongen. Endelig havde Kong Frederik den Femte ved Resolution af 20de December 1743 tilladt Helsingørs Magistrat at beskikke Byens Vejer, Maaler og Vrager, dog at hans Udnævnelse skulde confirmeres af Kongen, og samtidig givet den Ret til af Vejerembedets Indkomster, hvortil altid havde været regnet Pakhuuslejen af de paa Vejerbodens oven anførte Plads værende Boder og Pakhuse, pro officio at modtage en vis Sum — til Beløb 110 Rd. — aarlig. Foruden fri Beboelseslejlighed havde Vejermesteren ved at udleje sine smaa Pakhuse og forskjellige Localer — herimellem Boder for Dragere, Skomagere og Krogemagere, Oplagsplads for Ankere og Kanoner, etc. — havt en aarlig Indtægt af omtrent 600 Rd. og desuden efter gammel Vedtægt skaffet sig en extra Fortjeneste ved at holde Skipperhuus. Efter længere Tids Forhandlinger og efter at de fornødne Betænkninger og Erklæringer vare indhentede, samt Overenskomst opnaaet med de to først nævnte Grundejere, bevægedes derpaa Wilde let ved Tilsigelse om fuld Erstatning saavel til at fratræde sin egen Lejlighed, som til at opgive sine Boder og Pakhuse med de dertil knyttede Indkomster, der alt fremtidig skulde tilfalde Regjeringen, og

under samme Betingelser gjorde Magistraten ligeledes Afkald baade paa sine Indtægter af Vejertjenesten og paa sin Ret til fremtidig at besætte Vejer-, Maaler- og Vragereembedet. Ja da Magistraten allerede havde givet en Slægtning af Wilde Løfte om at erholde Vejerembedet efter dennes Død, tilsagde endelig Regeringen denne Slægtning, at han, hvis han skulde overleve Wilde, skulde erholde et i Indkomster tilsvarende Toldembede. Da Sagen saaledes omsider var bragt i Orden, begyndte strax Nedrivelsen af Bygningerne, Planeringen af den vundne Plads og Opfyldningen af den tilstødende Strand, til hvilken sidste Byens Indvaanere, ligesom Tilfældet havde været ved Havneanlægget (cfr. Aaret 1766), opfordredes til at henbringe alt Af-fald, Grus, Fejeskarn etc., og da dette Arbejde var færdigt, og et Bulværk opsat omkring Pladsen, skredes endelig til Opførelsen af de kongelige Toldbygninger og Pakhuse. Ved Rescript af 17de Maj 1783 tillodes det dernæst samtlige Professionister i Helsingør, hvis Fabrikater de Søfarende sædvanlig tilforhandlede sig, at falholde deres Varer i smaae Boutiker ved Toldboden, dog saaledes at Stiftamtmanden i hvert enkelt Tilfælde skulde bekræfte Tilladelsen.

Efter Opfordring af de i Helsingør bosatte engelske Familier ankom der i Efteraaret 1781 en engelsk Præst, John Graham, fra Colinsburgh ved Edinburgh til Helsingør. Med Understøttelse af de samme Familier — Kjøbmand Walter Wood og den daværende Forpagter af Ladegaarden, Layborn, vare hans Cautionister — lejede han en Lejlighed i Forhuset hos Brygger Ferslew, hvor han hver Søndag holdt Gudstjeneste. Den Underretning, som Magistraten sendte Sjællands daværende Biskop, Harhoe, herom, synes at have foruroliget denne noget; dog maa i saa Fald Biskoppen snart være bleven fri for sin

Bekymring, thi Graham forlod ikke lang Tid efter Helsingør for at bosætte sig i Stockholm.

I Slutningen af Aaret 1781 havde Magistraten ved Rescript af 15de December faaet Tilladelse til at optage et Laan af 5000 Rd. til Fortsættelsen af Arbejderne ved den nye Landevej og til Sikkerhed for Laanet at benytte Hospitalets og Fattigvæsenets Panteobligationer. Foreløbigt lod man sig nøje med i Begyndelsen af Aaret 1782 at gjøre et Laan i Banken paa 1000 Rd., men senere maatte man endnu samme Aar to Gange laane 1000 Rd., hver Gang med saavel Magistratens, som de eligerede Borgeres Underskrift og mod at deponere Panteobligationer i Banken til et en halv Gang større Beløb. 1782

Den 22de Januar døde Helsingørs „danske og hamborgske“ Postmester, Justitsraad Grill, og Magistraten constituerede da strax i den Afdødes Sted hans Fuldmægtig, Buus. Saasnart Stiftamtmanden imidlertid havde faaet Underretning om Dødsfaldet, forkastede han Magistratens Candidat og beskikkede i hans Sted Byens „norske“ Postmester, Cancelliraad Hansen. Ikke længe efter — den 8de Marts — modtog denne kongelig Udnævnelse til foruden at være norsk tillige at være dansk Postmester i Helsingør „mod at han uopholdeligen skulde indrette sin Gaard til en blivende Post- og Herbergeergaard og forskaffe sig et eller flere Vognmandsdrag i Byen“. Da hans egen Gaard imidlertid aldeles ikke egnede sig til en saadan Postgaard, og da han forestillede Postdirectionen Vanskeligheden ved strax at erhverve en anden dertil passende Ejendom i Byen, blev han, dog kun foreløbig, fritagen for denne Forpligtelse.

Ved Rescript af 25de Januar 1782 blev Henrich Albert Thalbitzer erkjendt som preussisk Consul for Danmark og Norge med Forpligtelse til at være bosat i Helsingør.

Efterat Delingen af Overdrevet mellem Amtet og Byen havde fundet Sted i Aarene 1777 og 1778 (cfr. disse Aar), havde Sagen om Byens Benyttelse af den den tilfaldne Part af samme saa godt som hvilet. Grunden hertil var tildeels, at Regeringen gennem Rentekammeret og Stiftamtmanden kort efter havde indledet Underhandlinger med Magistraten og de eligerede Borgere om, især for de der liggende Skoves — disses Besidder var nemlig Kongen ifølge Betingelserne ved Delingen vedbleven at være — og den til dem knyttede Jagts Skyld, at overlades den nordlige Deel af Byens Overdrev, som strakte sig fra Halvmilepælen paa Kongevejen til Julebæks Bro. En Mængde Breve var i den Anledning bleven vexlet, flere Møder havde været afholdte, og flere Opmaalinger vare blevne foretagne. Hele den Byen tilfaldne Deel af Overdrevet taxeredes (cfr. Aaret 1777) til 200 Høveders Græsning, og heraf tilkom Byen selv de $163\frac{1}{4}$ og Kronborg Ladegaard de $36\frac{3}{4}$. Den Deel, Regeringen nu havde ønsket at erhverve, udgjorde omtrent $\frac{2}{3}$ af Byens Part eller 109 Høveders Græsning. Baade Magistraten og de eligerede Borgere havde helst seet, at Regeringen selv havde tilbudt en vis Betaling eller Erstatning for samme, men da den ikke havde villet indlade sig herpaa, havde de eligerede Borgere efter gjentagne Opfordringer maattet bequemme sig til selv at foreslaae en bestemt Priis. Efter først at have gjort opmærksom paa, at det var tvivlsomt, hvor vidt Byen paa den Part, som blev tilbage, hvis Salget kom i Stand, vilde kunne have tilstrækkelig Græsning for sine Kreaturer, eftersom dette først kunde vise sig, naar den blev indhegnet — og en saadan Indhegning havde man paa Grund af de store Udgifter til den nye Landevej ikke kunnet bekoste —, og paa at Byen, hvis den tilbageblevne Part skulde vise sig utilstræk-

kelig, vilde komme i den største Forlegenhed, eftersom Egebæksvang, som man tidligere havde havt sin Opmærksomhed henvendt paa, baade var for langt bortliggende og desuden kun tjenlig for Slagterne til at lade en 20 à 30 Stude gaae paa Græs i, samt endelig paa det Rimelige i, at de to Trediedele af Omkostningerne ved Landevejsanlægget, der, som tidligere anført, var anslaaet til i det Hele at ville beløbe sig til omtrent 12,000 Rd., bleve udredede af de to Trediedele af Overdrevet, havde de 16 Mænd omsider under 8de October 1781 fremsat de Salgsvilkaar, de fandt passende. Disse havde da været, at Regeringen skulde udbetale Byen 8000 Rd., at Kronborg Ladegaard skulde have sin Part udskiftet af den Kongen overdragne Deel, at de af Magistraten og de eligerede Borgere tidligere „referede Puncter“, — herimellem især den fortsatte Benyttelse af de paa den omspurgte Deel af Overdrevet beliggende Tørvemoser — forbeholdtes Byen, at denne ikke skulde deeltage i Omkostningerne ved Indhegningen af den afstaaede Part, og endelig, at man nu og i Tiden fra alle Sider maatte være uden Ansvar for dette Overdrevs Afstaaelse. Magistraten havde sluttelig billiget de af de eligerede Borgere foreslaaede Vilkaar og under 13de s. M. indstillet disse til Stiftamtmanden. Efter at have betænkt sig i 5 Maaneder, var Regeringen imidlertid omsider kommen til den Beslutning ikke at ville gaae ind paa de af Byen opstillede Betingelser, og under 11te Marts 1782 maatte Brockenhuus tilskrive Magistraten, og denne igjen bekendtgjøre for de 16 Formænd, „at Rentekammeret paa Hs. Majestæt Kongens Vegne ikke vilde accordere Magistraten og Byens 16 Formænd deres Forslag, men at det atter vedtog, at det med den under 23de Maj 1778 allernaadigst approberede Separation og Skjelsætning mellem Helsingørs Kjøbstads, Kron-

borg Ladegaards derunder iberegnet, Overdrevspart paa den ene og Kronborg Amts Overdrevspart paa den anden Side ganske maatte have sit Forblivende, samt at Indhegningen maatte skee efter den under 14de September s. A. af Gehejmeconferentsraad og Stiftsbefalingsmand Brockenhuus og Gehejmeraad og Amtmand von Lewetzau samt af de tilstedeværende Landvæsenscommissairer gjorte Forretning“. Formodentlig som en Følge af dette Sagens Udfald lod Magistraten senere paa Aaret efter Overeenskomst med de eligerede Borgere bekendtgjøre, „at Ingen, som enten nylig eller for længere Tid tilbage havde indtaget enkelte Stykker af Overdrevet og benyttet disse enten som Agerland eller til Høhøstning, efter denne Efterhøst fremdeles maatte gjøre dette, idet Overdrevet nu vilde blive betragtet som Byens almindelige Overdrev, og at, om nogen ved fremtidig Pløjning eller Gjødsels Udføring skulde foretage noget ved samme, vilde det i alle Dele blive anseet som ugjort, uden at derfor kunde ydes Vederlag, af hvad Navn nævnes kunde“. Men endnu stod altsaa tilbage at fastsætte Skjellet mod de paa Overdrevet liggende kongelige Skove, — under hvilke dog kun egentlig Skov, og ikke udenfor liggende Krat, henregnedes —, at bestemme Kronborg Ladegaards og andre i og ved Overdrevet liggende Ejendommers nøjagtige Grændse, samt endelig at faae samtlige Indhegninger, hvem Omkostningerne herved nu end maatte paahvile, fuldførte, og før end alt dette var skeet, kunde Byens Bestyrelse ingen Afgjørelse træffe om den meest frugtbringende Anvendelse af denne dens Ejendom.

Den 21de Marts tilskrev Chefen for de i Helsingør garnisonerende Husarer, Generalmajor Schinckel, Magistraten for at klage over den Exerceerplads paa Lappen, der hidindtil havde været anvist Husareskadronen. Denne Plads var nemlig saa

opfyldt med Sand, der snart havde dannet Banker og snart Fordybninger, at den aldeles ikke egnede sig til Brug for Rytteri, og en bedrøvelig Erfaring havde viist, at mange Heste deels vare blevne blindede ved den umaadelige Masse Sand, deels bov- og krydslamme. Han udbad sig derfor anviist en anden mere bequem Exerceerplads og foreslog hertil den „under Marienlyst“ liggende Strimmel Jord. I sit Svar af 8de April oplyste imidlertid Magistraten Schinckel om, at den af ham foreslaaede Plads tilhørte Hans kongelige Højhed Kronprindsen og altsaa ikke kunde faaes. Derimod ejede Byen vel selv udenfor Lappeporten en anden Strimmel Jord langs med Kjøkkenhaven ved Marienlyst, som maaskee kunde planeres og bruges til Exerceerplads, hvis den blot ikke havde været saa smal. Da Schinckel senere paa Sommeren atter henvendte sig med sine Klager til Magistraten, udbad denne sig de eligerede Borgeres Betænkning. I denne Betænkning bragte da disse først i Erindring, at den tidligere i Byen garnisonerende Husareskadron, hvis Chef Major Drecksel havde været, uden at klage havde benyttet den paa Lappen anviste Plads, og henviste dernæst Schinckel til Grønnehave, som Husarerne vistnok ved en Forestilling til Cancelliet let kunde faae Tilladelse til at benytte i Fællesskab med den i Byen værende Bataillon Infanteri. Hvad Grønnehave angik, da havde den foruden Executionsplads tillige altid været Exerceer- og Mønstringsplads for Byens Garnison. Efter en gammel „Relation“ havde den fordum ligget under Byen og havde været bebygget, men ved Kronborgs Belejring af Svenskerne i Aaret 1658 vare de paa og i Nærheden af den liggende Bygninger blevne afbrændte, for at de ikke skulde danne noget Tilhold for Fjenden. Hvorledes Pladsen siden var kommen fra Byen, eller om denne

havde modtaget nogen Refusion for den, vidste man ikke. De eligerede Borgeres Forslag blev taget til Følge, for saa vidt som der hos Cancelliet blev søgt Tilladelse til at benytte Grønnehave som Exerceerplads for Husarerne, men efter at have modtaget Kronborgs Kommandants (eller Vicekommandants) Betænkning vægrede dette sig ved at meddele Tilladelsen, og Husarerne maatte altsaa fremdeles lade sig nøje med Lappen.*)

Den 10de Maj 1782 oprettedes det dansk-norsk-slesvig-holstenske Kanalkompagni. Ifølge Octrojen var Kompagniets Kapital bestemt til $1\frac{1}{2}$ Million Rigsdaler, fordeelte paa 1500 Actier à 100 Rd. Beløbet vilde være at indbetale i 4 Terminer, nemlig den 11te Januar 1783 med 25 Procent, den 11te Juni med 50 og den 11te December med 25. Disse Terminer bleve dog siden forlængede saaledes, at 25 Procent skulde betales den 11te Juni 1783, 25 den 11te December s. A. og 50 den 11te Juni 1784. Ved kongelig Resolution af 11te Juni 1782 bleve 840 af Aktierne forbeholdte Sjællands Stift udenfor Kjøbenhavn. Den 13de Juni bekendtgjordes Brockenhuus's Promemoria herom for Helsingørs Borgerskab, og omtrent en Maaned efter, den 17de Juli, kunde Magistraten indberette til Stiftamtmanden, at der alene i Helsingør var af 122 Subskribenter blevet tegnet 2460 Aktier. For det største Beløb havde Jean Jacob Claessen tegnet sig med 100 Aktier, derefter kom Kjøbmand Wurmb med 70, Agent Conrad Hansen med 60, og Generalmajor Schinckel, Vexelerer Salomon A. Unna, Unnas Kompagnon Fürst, samt Kjøbmændene Agent Godenius, G. Fen-

*) De eligerede Borgere vare siden onskabsfulde nok til at lade sig forstaae med, at Kommandantens Betænkning i væsentlig Grad havde været paavirket af hans Frygt for at miste Grænsingen til sine Kjøer.

winck, Cadday og Konsul van Deurs, hver med 50. Fast alle Stænder vare repræsenterede, dog talrigst Handels- og Embedsstanden. Af hiin vare Jens Hellesen og J. U. Schøning tegnede for 40, Chr. Holm, A. Hvidt, Meulengracht og W. Wood for 30, og H. Hellesen, Ch. van Mehren, Erick Lycke, C. C. Plum m. Fl. for 20. Af Embedsstanden vare blandt Øresunds Toldkammers Embedsmænd Kæmmerererne Kammerherre Hauch, Etatsraad Jessen og Konferentsraad Walther, Translateuren, Kammerraad Sprunck, Kontrolleuren ved Translationen, Justitsraad Lütken, første Toldinspecteur Capitain Tuxen, anden Toldinspecteur Lieutenant Falbe, Kassereren, Assessor Weise, Pas-skriveren, Jessen, Stempelforvalteren, Weise, og Pasløberne, Weilbye og Weise, tegnede for mellem 10 og 30 Aktier hver. Latinskolens Rektor, Magister Treschow, dens Konrektor, Magister Hansen, Sognepræsten ved St. Olai Kirke, Schebye, og Apotheker Wolff vare tegnede for 20 Aktier hver, og Sognepræsten ved St. Mariæ Kirke, Bjørnsen, for 10. Sidst paa Listen kom Magistratens Medlemmer Bjørnsen og van Deurs med hver 20, og Olrik og Wilde med hver 10. Paa den helsing-ørske Liste vare desuden Beboerne af Hirschholm tegnede gjennem deres Postmester, Lieutenant Holm, for 200 Aktier. Sandsynligviis maa en betydelig Afkortning i det af samtlige Aktionairer tegnede Beløb have fundet Sted, men hele Sagen synes dog at vise, at Byens baade af Magistraten og de elige-rede Borgere idelig paaberaabte Fattigdom og Trang ikke kan have været saa overordentlig stor.

Den blandt Subskribenterne først Anførte, J. J. Claessen, havde da allerede i flere Aar bestyret den af hans Fader, Kommerceraad Andreas Claessen, der var Associé af Handelshuset van Deurs & Comp., drevne Forretning og traadte efter Faderens

i Juli Maaned 1783 indtrufne Død i Spidsen for Firmaet. Han var i de samme Aar beskæftiget med ved den tidligere saa kaldte Blegdam at opføre en Reberbane*) i stor Stiil og med paa en mellem Strandvejen og Sundet beliggende og af Sukkerraffinadeur Plum afhændet Plads, der paa visse Betingelser var bleven denne overladt af Byen, men forøvrigt i lang Tid gjordes først Plum og siden Claessen stridig af Bergmandsdals Ejere**), at indrette et Skibsværft med tilhørende Værksteder. For alle disse Værker ansøgte han efterhaanden om og erholdt ogsaa — efter anbefaling af Magistraten, men Modstand fra vedkommende Laugs Side — særlige Begunstigelser med Hen-

*) Af denne Reberbanes henved 600 Alen lange Bygninger har, som bekjendt, Navnet holdt sig endnu, medens den største Deel af Bygningerne er nedreven, og den, som staaer endnu, almindelig benyttes som Oplagsplads og til Pakhuse. Den sidste bærer paa en i Muren indlagt Steen J. J. Claessens Navn med Aarstallet 1783.

**) Den omstridte Plads angaves efter Opmaaling at være 670 Alen lang og strakte sig fra Enden af Plums Tømmerplads til Skandsørebatteriet. Hans Hellesen, som ejede Bergmandsdal, da Overdragelsen til Plum fandt Sted, støttede sin Ret til Pladsen paa, at Simon Jochumsen Bergmand, der havde været den første Ejer af Bergmandsdal, og efter hvem Stedet havde faaet sit Navn, og som i Aaret 1722 havde anlagt det der værende Teglværk, i samme Aar af Helsingørs da værende Magistrat og dens eligerede Borgere havde erholdt denne Strimmel Jord til Eje, samt Tilladelse til at flytte en paa Strandvejen ved hans Ejendom værende Bro, begge Dele imod Forpligtelse for sig og efterfølgende Ejere af Bergmandsdal til forsvarlig og paa egen Bekostning at vedligeholde denne Bro. Striden gav blandt Andet Anledning til en ret komisk Episode. Plum havde i Tillid til den skete Overdragelse, der oven i Kjøbet var bleven approberet af Regeringen, efter Overeens-

syn til sine Arbejderses Fritagelse for at indtræde i Byens Haandværkslaug, Ret til at forhandle sine Fabrikater i andre Kjøbstæder m. m.

Ved Rescript af 21de August 1782 fastsattes Grændserne imellem den danske eller St. Olai Kirkes og den tyske eller St. Mariæ Kirkes Menigheder saaledes, at der til denne sidste skulde henhøre alle Byens tyske Familier, Øresunds Toldkammers Embedsmænd, Byens Garnison, de i den boende pensionerede Officerer, samt Beboerne af Kronborg og Marienlyst, hvorimod alle øvrige Byens Indbyggere skulde henregnes til

komst med Claessen sat 2 Køer paa Græs paa den omtvistede og af ham til Claessen afhændede Plads. Disse Køer lod Hellesten strax optage og kort efter, skjøndt mod Protest af Claessen, bortsælge ved offentlig Auktion, ved hvilken han da selv blev baade eneste Bydende og Kjøber. Et Par Maaneder efter, den 30te September 1783, tilskrev han da Plum følgende karakteristiske Brev: „Kjære Hr. Plum! Hvor kan De dog under Venskabs Skin, naar vi ere samlede, forstille sig, thi denne fortrædelige Sag om at bortrøve mig min retmæssige Ejendom er jo Deres Begyndelse, og nu med Deres Køer at tøjre derpaa er og Deres Værk. Har De dog ingen Samvittighed, eller tænker De, at der er ingen Overdommer, hvor Deres Samvittighed tillader Dem, om det endog kunde skee, at fradrage en gammel Mand med Kone og 6 smaa umyndige Børn deres retmæssige Ejendom. Dersom jeg gjorde det mod Dem, som dog ikke har anden Ret til Deres Sukkerhuus og Plads end jeg har, undtagen dette, at Deres er overladt af characteriserede Magistratspersohner, og mine Friheder af den Tids med Navn af ærlige og velviise, da gjorde jeg som et skarnagtigt Menneske og maatte skamme mig for alle Folk, som hørte det. Rig er jeg ikke, men alt det, jeg ejer, vil jeg heller sætte derpaa, end lade saa skammelig en Sag falde. Skam faae hans Raadgivere, som har Skyld derudi, og vil der vist nogen komme til at

den danske Menighed. De fremmede Konsuler skulde det staae frit for at vælge hvilken Kirke, de vilde.

Den 25de October modtog Raadmand og Hospitalsforstander Olrik Bestalling til tillige at være Viceborgmester i Helsingør.

Ved kongelig Resolution af 18de September 1777 vare de om Mægleriet i Kjøbenhavn gjældende Anordninger blevne „extendede“ til ogsaa at gjælde for Helsingør, saaledes at denne Byes da værende Mægler, Bernt Broe, maatte nyde samme Rettigheder og udføre samme Forretninger som Hovedstadens

fortryde det. Naar De giver mig et Beviis, at Køerne ikke skal komme der mere førend Sagens Ende, da skal De strax faae Deres Køer uden Betaling. Claessen har ladet mig vide, at han vil kaste mine Møddinger til Stranden. Vær saa artig, hils ham, det staaer ham frit for at gjøre, hvad han vil, og saasom mit Teglværk staaer paa den samme Grund, maa han gjerne hive Teglværket ned med, thi det staaer i hans Magt. Vær saa god og hils hans gode Kjæreste, at om hun vil have af min Græsmelk og hun vil lade et Bud gaae herud hver Middag, da skal hun faae saa meget, som hun vil have. Jeg troer ikke, hun har nogen Deel i denne fortrædelige Sag, ikke heller troer jeg, at De selv er saa ilde sindet, men onde Raadgivere, som De troer for meget paa, som før er meldt. Det kan nu ikke vare længe, thi dets Behandling er alt nu, hvor det skal være; vor allernaadigste Regering er alt for naadig at lade Sagen falde paa mig, og Gud er ligesaa, alt om der var paa vrangte Grunde falden nok saa mange Resolutioner“. Striden varede i flere Aar, og Hans Hellesen, der døde allerede i det samme Aar, i hvilket hans Brev var skrevet, oplevede saaledes ikke dens Slutning. Hans Søn af første Ægteskab, Jens Hellesen, som ved Auktion efter Faderens Død for en Sum af 4755 Rd. tilkjøbte sig Bergmandsdal med tilhørende 40 Td. Land, tog den i Arv efter ham. Men heller ikke Jens Hellesen

Mæglere. I Januar 1782 havde Magistraten „adjungeret“ Broe Lodsselskabets Bogholder og Kasserer, Kjøbmand Johan Ulrik Schøning*), og da Broe døde i April 1783, blev Schøning efter Magistratens Indstilling hans Eftermand og erholdt som saadan de samme Rettigheder, som Formanden havde havt.

kunde komme til nogen Overeenskomst med Magistraten og de eligerede Borgere, hvem Sagen jo nærmest vedkom som dem, der uden tilstrækkelig Hjemmel havde solgt den omspurgte Strimmel Jord, idet den ene Part forlangte for meget i Erstatning, og den anden Part tilbød for lidt. Begge Parter søgte og erholdt beneficium paupertatis til Procesførelse, men da ingen af dem for Alvor ønskede at lade det komme dertil, hvilede Sagen fremdeles, og heller ikke Jens Hellesen oplevede Stridens Ende. Han døde i Aaret 1790 uden at efterlade sig Børn, og Bergmandsdal solgtes da ved Auktion, denne Gang for 4915 Rd., til Liebman & Wulff, og med disse synes der om-sider — dog uvist paa hvilke Vilkaar — at være kommet en Overeenskomst i Stand. En mægtigere Haand har siden ordnet Besiddelsesforholdene paa denne Strandbred paa en heelt anden Maade. Sundets Vande have nemlig trods det Bulværk, som allerede da var reist af Byen for at sikkre Vejen mod Søen, og som Plum var bleven forpligtet til at vedligeholde, efterhaanden bortskyllet og opslugt største Dele af den Jord, hvorom man den Gang kæmpede saa ivrigt og saa længe. Den da værende Kjørevej, som gik nedenfor den endnu saa kaldte — skjøndt udtørrede og til Haveanlæg benyttede — Trykkerdam, findes ikke mere. Strandvejen har paa dette Sted maattet lægges længere og højere ind i Landet og i den seneste Tid, da den ogsaa her begyndte at trues af Bølgebruddet, beskyttes ved Steensætninger.

*) En Søn af denne Johan Ulrik Schøning, Peter Henrik Schøning, døde i Aaret 1866 som Oberst og Kommandant paa Bornholm, og 3 Sønner af Peter Henrik Schøning tjene endnu som Officerer i den danske Hær.

Der havde ofte været klaget over de uforholdsmæssige Omkostninger, som Ombord- og Ilandbringelsen af Varer paa Helsingørs Rhed forårsagede for Byens Handelsstand. Foranlediget ved disse Klager tilskrev Stiftamtmanden Magistraten den 1783 23de Februar 1783 saaledes: „Da det her er kommet under Betragtning, hvor vigtig Oplags- og Commissionshandelen i Helsingør maa ansees at være for samme, og iblandt andet derunder den Omstændighed, at de Skibe, som ved Farten gjennem Sundet bringe Varer til det commissionaire Oplag eller fra samme Oplag modtage Varer til Udførelse, gemeenlig blive liggende paa Rheden for desto lettere, naar de have udlosset eller indladet Varerne, at komme under Sejl, samt at de Skibe, som bringe Varer til det saa kaldte bevilgede Oplag, der bestaaer i Varer, hvilke imod Tolds Erlæggelse ere tilladte at forblive i Landet, ogsaa blive liggende ude paa Rheden, naar de nemlig alene have et Partie af dette Slags Varer at aflevere til Helsingør, efter hvis Aflevering de fortsætte Rejsen til Kjøbenhavn eller andre Stæder, i hvilke begge Tilfælde de helsingørske Kjøbmænd og Commissionairer ere forbundne at lade Varerne hente fra eller bringe til de paa Rheden liggende Skibe, og hvilken Transport hidindtil er skeet ved de helsingørske Færgemænds Baade og Fartøjer, saaledes at det ikke er Kjøbmændene og Commissionairerne, som skulde udskibe Varerne, tilladt at lade dem transportere ved de Mænd i Færgelaug, som de havde meest Fortrolighed til, men ved dem, som efter Oldemandens Tilsigelse stod for Touren; men det tillige er erfaret, at, da den, som stod for Touren, ej altid er tilstede eller strax kan findes, er derved forårsaget en Forsinkelse i Varernes Transport, ligesom deraf er udspiret en høj Priis eller Fragt for Varernes Transport fra Skibene til Landet

eller fra Landet til Skibene, eftersom, fordi Kjøbmændene eller Commissionnairene ikke mellem flere Baadsejere har kunnet vælge den, som de kunde komme i den letteste Accord med om Varernes Transport, og en, som ikke stod for Touren, ej turde paatage sig Transporten, ingen Concurrence eller Medsøgning af flere Baadsejere har existeret, hvilket har haft til Følge, at et Partie Varers Transport er ofte bleven for Kjøbmændene eller Commissionnairene ligesaa høj, som samme Varers Transport fra adskillige indenrigske Stæder til Rheden kan beløbe sig til; — saa er det taget under Overvejelse, om der skulde kunne findes noget Middel til at lette en saa høj Fragt paa Varernes Transport paa en saa liden Distance, der er saa byrdefuld for Oplags- og Commissionshandelen, hvortil formenes at ville bidrage, naar der kunde gives Anledning til Concurrence og Medsøgning iblandt flere Baadsejere, og at i saadan Henseende Kjøbmændene eller Commissionnairene ikke skulde være bundne til nogen vis Tour blandt Færgemændene, men have Frihed til at fragte de Færgemænds Baade og Fartøjer til deres Varer, som de have meest Fortrolighed til, og som for billigste Priis ville lade sig fragte. Saa ville De efter denne Sags nærmere Overvejelse snarest mulig meddele mig Deres Formening, saavel i denne Henseende, som hvad De ellers maatte finde at kunne tjene til Understøttelse for Oplags- og Commissionshandelen“. En Gjenpart af denne Skrivelse blev af Magistraten sendt til Færgelaugets Erklæring. I denne Erklæring, som blev afgiven den 10de Juni, hedder det: „Naar behagelig tages i Overvejelse og Betragtning, at under 11te October 1748 er Færgelauget meddeelt en kongelig approberet Taxt for Landførsel af Viin og Brændeviin, som fra de i Sundet liggende Skibe losses, efter hvilken de skal nyde i Fragt af et Oxehoved

Viin 8 Sk., af et Stykfad Brændeviin 14 Sk. og af en Pibe Brændeviin paa 3 Oxehoveder 1 Mk. 8 Sk., hvilken Taxt endnu uforandret følges, og efter hvilken Fragten for alle Slags andet Kjøbmands og Commissionsgoods, som føres til eller fra Skibene i Sundet, proportionaliter reguleres og betales, ligesom der og af Stykgods, som Salt og Steenkul, betales efter Læstemaal og for Varer af anden Natur og Beskaffenhed efter Vægt eller Baadenes og Færgernes Størrelse og Drægtighed, saa vil deraf erfares, at fra denne Side ingen velgrundet Aarsag kan have til Besværing over Forhøjelse i Fragten, som saaledes i 35 Aar har vedvaret og ej billigere kan ansættes, naar vi nogenledes skal være skadesløs for de store Omkostninger vi anvende paa de til Transportvæsenet holdende store Baade og Færger med tilhørende Folk og videre. Det bliver altsaa ikke at formode, at ved den proponerede Forandring nogen Lettelse for Commissions og Oplags Handelens Omkostnings Regninger kan ventes, da samme snarere vil foranledige en overmaade stor Confusion og foraarsage os at sælge vore Baade og Fartøjer til Steenførere for at undgaae at hugge dem op og kaste dem i Spaanehaugen, og da vil Vedkommende faae at erfare, om andre for saa usikker Fortjeneste vil bortkaste saa mange Penge i slige Fartøjer, som vi have gjort, og der bliver endnu et Spørgsmaal tilovers, om besagte Omkostnings Regninger desformedelst vil stige eller falde. At Sinkelse og Ophold ved Færgfolkets Forsømmelse er skeet ved Varers Losning, hvorved en højere Priis for sammes Transport har existeret, er lettere at sige end at bevise. Vel er det vanskeligt for os ved indfaldende Storm og Uvejr undertiden at komme til vore Fartøjer, som af Mangel paa bedre Lejlighed maac ankre paa den aabne Rhed, men vi have af al Evne søgt at overvinde saame, endog med Hazard,

for at forekomme Anledning til Besværinger. Imidlertid ere Fartøjerne exponerede for at drive i Land og slaaes i Stykker ved paakommende Østen og Sønden Storm, saadant er adskillige Gange hændet Ejerne til 2 à 3000 Rd.s Forliis, som sligt et Fartøj koster, men uagtet saadanne uheldige Tilfælde haver vi ikke kunnet bringe det derhen at nyde Plads i Byens Havn for vore Fartøjer, dog vi deraf maae contribuere borgerlige Onera til Byen; hvorimod Hornbækkerne have frie Leje der med deres Steenbaade, saavel ledige, som ladte, uden at betale noget. Vi skulde derfor gjerne ønske, at Deres Velbyrdigheder vilde være os behjælpelige til at nyde lige Frihed med dem, og da kunde vi stedse være ved Haanden, naar noget Gods ind eller ud forefaldt at expederes. Hvad vi endvidere skulde give os den Frihed at tilføje i Anledning af denne Sag, bliver alene dette, at den højædle og velbyrdige Magistrat, som in-formerede om Rigtigheden af vort Andragende ved Deres nærmere herom afgivende Erklæring ville see os soutinerede i den Forfatning med vores store Baade og Fartøjer, der i saa mange Aar har vedvaret. Thi kan Kjøbmænd, Commissionairer, Haandværkere og Andre forhøje Priserne paa deres Varer og Arbejds-løn efter Tidernes Omstændigheder, hvormeget billigere er det da ikke, at vi, der ere lige Vilkaar undergivne med dem, for vores Møje, Arbejde og Hazard maae nyde Betaling efter den Taxt, som Hs. Kongelige Majestæt allernaadigst har forundt os“. Den Opfordring, som Færgelauget i Slutningen af denne Skrivelse henvendte til Magistraten, fulgte denne gjerne, og i sin Indstilling til Stiftamtmanden af 21de Juni sluttede den sig ikke blot aldeles til Laugets Erklæring og anbefalede varmt denne, men for end yderligere at fremme Laugets Interesser udtalte den iblandt Andet tillige sin Frygt for „at Hs. Maje-

stæts Kasse, dersom den gamle for saa mange vel gjorte gode Indretning kuldkaستedes, ved slet tænkende Mennesker ligeledes kunde komme til at lide Tab⁴. Og Magistratens og Laugets forenede Anstrængelse har rimeligviis virket, thi Sagen synes at være bleven henlagt⁵).

Af Byens 2 Sukkerraffinaderier (cfr. Aarnt 1769) tilhørte det ene i Aaret 1783 endnu C. C. Plum, medens det andet den Gang ejedes af en N. Breegaard. Ifølge en Indberetning, som disse Mænd efter en fra General Land Oeconomie og Commercecollegiet til Landets samtlige Sukkerraffinadeurer udgaaet Opfordring maatte indsende til Collegiet, kunde det Parti raac Sukkere, som Plum forbrugte i sit Raffinaderi, i Gjennemsnit anslaaes til 600 Fade aarlig, men Forbruget var meget forskjelligt og afgang deels af Indkjøbsprisen paa raat Sukker, deels af Afsætningen, der for største Parten gik til de Søfarende eller til Udlandet. Breegaard kunde derimod kun opgive sit Forbrug af Sukker til 200 Fade aarlig, men han meente dog, at han let vilde kunne bringe dette Beløb op til det dobbelte, dersom han kunde concurrere med de kjøbenhavnske Raffinaderier; dette var ham imidlertid umuligt, saa længe han maatte

⁴) I Anledning af et til Byraadets Betænkning i Slutningen af Aaret 1869 indkommet Forslag om en yderligere Indskrænkning af Færgelaugets Medlemsantal fra 25 — det havde forud været det dobbelte — til 15, kom denne Sag henvend 90 Aar efter atter under Forhandling i Byens Bestyrelse, men denne Gang kom denne Bestyrelse til et noget andet Resultat, end hiin Tids Magistrat. Byraadet indstillede nemlig vel, at Lauget skulde opretholdes som saadant, og at dets Medlemsantal ikke burde formindskes, men tillige, at der indenfor dets egne Grændser skulde finde fri Concurrence Sted. Saavidt vides, blev imidlertid ogsaa denne Gang Sagen henlagt.

hente sine raae Sukkere fra Kjøbenhavn, og saa længe Hovedstadens Raffinadeurer kunde havde $7\frac{1}{2}$ Procent i Udskibningspræmie baade for Topsukker og Candissukker, medens han kun havde 5 Procent i Præmie for Topsukker og slet Intet for Candissukker. Han udtalte derfor det Haab, at Collegiet vilde tage denne Sag under Overvejelse og anbefale den til det vestindiske og guinesiske Rente- og Generaltoldkammer. Breegaards Indberetning blev heller ikke uden Følger. Ved collegial Skrivelse af 27de Marts næste Aar erholdt nemlig baade han og Plum samme Rettigheder, som de kjøbenhavnske Raffinadeurer. Foruden 5 Procent Præmie for hvert 500 Pd. raffineret Sukker og Candissukker, som tilvirkedes ved een Pande og udførtes til fremmede Steder, vilde de saaledes faae desuden $2\frac{1}{2}$ Procent Præmie eller i Alt $7\frac{1}{2}$ Procent for hvert 500 Pd., som ud over 3000 Pd. paa samme Maade tilvirkedes og udførtes, og dertil Toldfrihed for Indførselen af det Steenkul, Papiir m. m., som de maatte forbruge ved Fabrikationen. Derimod maatte Raffinadeuren for at kunne nyde Godt af den forhøjede Præmie forpligte sig til at fabrikere det dertil fornødne Kvantum Sukker og var, dersom han ikke opfyldte denne Forpligtelse, Straf underkastet. For at det bestemte Antal Pander anvendtes, og for at Udførselen skete til Udlandet, maatte i Helsingør Magistraten meddele Attest. Af disse i en Række af Aar Magistraten affordrede og af denne meddeelte Attester sees det forøvrigt, at ikkun Breegaard gjorde Brug af det erholdte Privilegium.

For sin „med Hospitalet hafte Forretning som Chirurgus og for de til bemeldte Hospital værende Lemmers i paakommende Tilfælde fornødne Cuur og til samme behøvende Medicamenters Anskaffelse m. m.“ havde Regimentsfeltkjær Beaufin

hidindtil havt 60 Rd. aarlig af Hospitalets Kasse. Denne Gage blev ved kongeligt Rescript af 16de Juli 1783 forhøjet til 100 Rd. aarlig.

Antallet af herreløse Hunde var den Gang overordentlig stort, saavel i Byerne, som paa Landet. Men især fandtes der en Mængde af disse Dyr i Helsingør, og som den sandsynlige Grund hertil anførtes, at Skippere, som ønskede at blive af med Hunde, de havde ombord, og som ifølge en mellem Søfolk almindelig Overtro aldrig druknede disse Dyr, plejede at sætte dem i Land enten i den første den bedste By, de anløb, eller paa Kysten. Da der nu baade fra Forstvæsenets og fra Byøvrighedernes Side klagedes herover, og da flere saadanne Hunde havde angrebet baade Mennesker og Dyr, besluttede man i Efteraaret 1783 at aabne et almindeligt Felttog mod dem, og Førelsen af dette overdroges til Natmanden og hans Folk. Følgen heraf blev, at der i Løbet af kort Tid dræbtes i Helsingør alene 102 saadanne Hunde. Men endnu efter Døden skaffede de ihjelslagne Dyr Magistraten Bryderi. Krigsomkostningerne skulde nemlig betales, og da der ingen tabende Magt fandtes uden Hundene — der meldte sig nemlig ingen Ejermænd til disse — maatte Byen efter mange Indvendinger her til udrede 12 Rd.

I Aaret 1783 var der paa Helsingørs Jorder blevet ud-saaet 43 Tønder 7 Skjepper Rug, 114 Tønder Byg og 137 Tønder Havre. Derefter indhøstedes der af Rug 112 Tønder 4 Skjepper, af Byg 452 Tønder 4 Skjepper og af Havre 376 Tønder 6 Skjepper. I de to foregaaende Aar havde Udsæden været i 1782 39 Td. 4 Skpr. Rug, 124 Td. 6 Skpr. Byg og 182 Td. Havre, og i 1781 58 Td. 6 Skpr. Rug, 116 Td. 7 Skpr. Byg og 184 Td. Havre, og Indhøstningen i 1782 hen-

holdsviis 166 Td., 709 Td. 4 Skpr. og 775 Td. 4 Skpr., og i 1781 125 Td. 5 Skpr., 514 Td. 3 Skpr. og 603 Td. 5 Skpr.

Priserne paa Kornvarer og andre Livsformødenheder i de 4 Aar 1780—83 vil sees af nedenstaaende Schema (de øverst staaende Tal angive Aarets laveste, og de nederst staaende dets højeste Priis):

	1780.		1781.		1782.		1783.	
	Sk	Ø	Sk	Ø	Sk	Ø	Sk	Ø
Hvede pr. Td. . . .	2	4	3	5	3	3	4	2
	3	4	4	3	4	3	5	4
Rug pr. Td.	1	4	2	1	3	2	3	2
	3	3	3	3	4	1	4	2
Byg pr. Td.	1	4	1	5	1	5	2	5
	2	„	2	5	3	„	3	5
Havre pr. Td. . . .	1	„	1	1	1	4	1	4
	1	1	1	4	2	4	2	4
Ærter pr. Td. . . .	2	2	2	4	3	2	3	„
	3	„	3	4	4	„	5	„
Kjød pr. Lpd. . . .	„	5	1	„	1	„	„	5
	1	„	1	„	1	2	1	2
Flesk pr. Lpd. . . .	1	1	1	1	1	2	1	2
	1	1	1	3	2	2	1	5
Smør pr. Td.	30	„	38	„	40	„	40	„
	40	„	40	„	48	„	46	„
Ost pr. Skpd. . . .	11	„	12	„	13	2	18	„
	12	4	13	2	17	„	18	„

Den høje Priis, hvortil Kornvarer saaledes sees at være stegne, bevægede Magistraten til efter gammel Sædvane at henvende sig til Stiftamtmanden. Igjennem ham indsendte den under 1ste October følgende Ansøgning til Kongen: „Da vi af den liden Tilførsel her til Byen, saavel sø- som landværts, saa og af den Klage, som Jordbrugerne her omkring og Landbrugerne i Almindelighed frembringe, maae befrygte, at de Kornvarer, som her i Danmark ere i Aar indavlede, ej alene ikke ere tilstrækkelige til det, Fornødenheden udkræver, men endog formedelst sammes ringe Qvalitet vil efter al Formodning stige til saa høj og enorme Priis, at Almuen og især de Fattige vil komme til at lide stor Nød — Kornvarerne ere allerede stegne hersteds til en saa høj Priis, at en Tønde ordinair Rug koster 26 Mk, ikke at tale om Sæderugen, som koster 5 Rd. 2 Mk. à 3 Mk., en Tønde ordinair Byg 22 Mk., og en Tønde Havre 16 Mk., hvilken Priis uden Tvivl vil stige endnu langt højere, saasart Tilførselen enten formedelst Vinteren, naar Skibsfarten ophører, eller formedelst Vejens Ubequemhed standser —, finde vi os altsaa i Betragtning af foranførte anlediget til allerunderdanigst at bede, at Deres Kongelige Majestæt af særdeles Højkongelig Naade og Mildhed for denne Byes Indvaanere allernaadigst ville tillade, at 4 à 5000 Td. Rug, 1 à 2000 Td. Byg, 1000 Td. Havre og 1000 Td. Hvede maatte fra fremmede Steder imod en ringe Afgifts og Tolds Erlæggelse blive tilladt her at indføres, alt sigtende til at afhjælpe den befrygtende Mangel, og paa det de Fattige især kunde nogenlunde soulageres“. Paa derpaa følgende Forespørgsel fra Stiftamtmanden om Størrelsen af det Kvantum Kornvarer, som Helsingør vel maatte behøve i Løbet af den forestaaende Vinter, opgav Magistraten dette, naar tilbørligt Hensyn toges baade til Byens

egen Folkemængde, som ifølge Extraskatslisterne beløb sig til henved 2740 Civile i en Alder af over 12 Aar og omtrent en tredie Deel af dette Antal under 12 Aar, hvortil kom de Militaire med deres Koner og Børn, og til de igjennem Sundet farende Skibes Forbrug, til 10 à 12,000 Td. Rug, 9 à 10,000 Td. Byg, 3 à 4000 Td. Havre. Under 4de November underrettede derefter Stiftamtmanden Magistraten om, at Regeringen vel ikke kunde tillade Kjøbstæderne selv at forsyne sig med Kornvarer gjennem deres egne Handlende, men at den selv vilde besørge saadanne opkjøbte og udsolgte til Indkjøbspriis, samt om at Rentekammeret saaledes allerede til en Priis af 5 Rd. 2 Mk. havde anskaffet 2000 Td. Hvede, der omladede i Regeringsfartøjer en af Dagene vilde blive sendte til Helsingør, og som Magistraten derfor opfordredes til at besørge modtagne, solgte og contant betalte. Denne sidste Clausul og den ved Tillæggelsen af Told og Transportomkostninger til 5 Rd. 60 Sk. forhøjede Priis bevirkede imidlertid, at Magistraten ikkun kunde skaffe Kjøbere til 363 Tønder. Ved dette Udfald fandt Rentekammeret sig ubehagelig berørt, og Handelshuset Lund & Chapman i Helsingør, som efter Magistratens Opfordring havde forskrevet en Ladning Kornvarer paa 2000 Td., fik trods gjentagne Ansøgninger og trods Magistratens bedste Anbefaling ikke Tilladelse til at indføre samme.

Ifølge Kæmnerregnskaberne havde Helsingørs Indtægter i Aaret 1780 beløbet sig til 11,864 Rd. 3 Mk. 6 Sk., og dens Udgifter til 10,036 Rd., i Aaret 1781 henholdsviis til 13,297 Rd. 3 Sk. og 11,933 Rd. 1 Mk. 9 Sk. og i Aaret 1782 til 12,509 Rd. 5 Mk. 12 Sk. og 10,526 Rd. Det første Aars Regnskab havde Hjort først indsendt i October 1784 og det andet i September 1786; det tredie blev først færdigt i Aaret

1789 efter Hjorts Død og var derfor væsentligst uddraget af hans efterladte Papirer. I de samme Aar vare Skatterestancerne efterhaanden stegne fra 1697 Rd. 5 Sk. til 2863 Rd. 5 Mk. 14 Sk. I Aaret 1783 vare Byens Indtægter og Udgifter ifølge van Deurs's i Juni 1785 aflagte Regnskab følgende:

Indtægt:

1. Byskat (hvorunder Provincial Medici og Chirurgi Skat m. m.)	1443	2	10
2. Indkvarterings Indtægter	4572	„	„
3. Løgte- og Sprøiteskat	245	4	13
4. Brandhjælpen	674	2	10
5. Den Helsingør for extraordinair Indkvartering i Aaret 1782 tillagte Hjælpeskat	25	5	8 ¹ / ₂
6. Afgift af det land- og søværts indførte Vagtbrænde	50	4	„
7. Hævet hos Kirkeværgen Hr. Holm 1000 Rd. og hos Vejkassen 1000 Rd. (brugt til Husargaardens*) Betaling).	2000	„	„
8. 2 Aars Leje af Værelser i Husargaarden	18	„	„
9. For bortsolgt Egebrænde	52	5	3
10. For bortsolgt Græs fra den Jord, hvor Kaalhaven**) var anlagt	17	„	„
	Lateris 9100 „ 12 ¹ / ₂		

*) Denne Gaard havde Magistraten og de eligerede Borgere paa Byens Vegue for en Sum af 2260 Rd. afkjøbt en Madam Egebæk for at anvende den til Stalde og Foderlofter for Husarskadronen, idet de havde fundet dette billigere end hertil at leje passende Lokaler.

**) Efter mange og tilsidst alvorlige Opfordringer fra Stiftamtmanden havde Magistraten og de eligerede Borgere, som havde

	Rd	Ɔ	β
Transport	9100	„	12 ¹ / ₂
11. For en Delinkvents solgte Sager	2	„	14
12. Indkomne Restancer fra de foregaaende			
Aar	572	2	6
	<hr/>		
Summa	9674	4	¹ / ₂

Udgift:

1. Reparationer paa Byens Ejendomme:

a. Raadhuset	17	5	12
b. Sygehuset	9	1	„
c. Husargaarden	264	4	11
d. Natmandens Huus	19	„	„
e. Lappeporten	5	3	„
f. Rendestene og Steenkister	40	5	8

Lateris	357	1	15
---------	-----	---	----

frygtet for, at Byen derved kun skulde paaføres en ny Udgift, maattet bekvemme sig til for en Sum af 200 Rd. (see nedenfor under Udgifterne 5. d.) at indkjøbe et Stykke Jord, som i Forbindelse med et tilliggende for 30 Rd. aarlig lejet Areal kunde blive indrettet til en saakaldet Kjøkken- eller Kaalhave, som Regeringen havde anseet for at maatte være aldeles nødvendig for Helsingør til Byens og de forbisejlende Skibes tilbørlige Forsyning med Grønsager. Til Havens Indhegning havde Rentekammeret skjenket Byen 5 Egetræer fra de nærliggende Skove, og en Borger, ved Navn John Diston, havde overtaget Anlægget og Indhegningen for en Sum af 450 Rd. Til samme Diston havde man overdraget Haven paa 20 Aar, saaledes at han det første Aar Intet havde at betale i Afgift, men de følgende 19 Aar 80 Rd. aarlig med Forpligtelse til selv at vedligeholde Indhegningen.

	Rd	ƒ	β
Transport	357	1	15
g. Vandkummer, Pumper og Springkammer	57	4	4
h. Digerne fra Rosenkilde til Nykirkegaardspørt og ved Lappen	7	„	„
2. Kirkens Betjente:			
a. Sognepræsten, Pastor Schebye	155	5	„
b. Capellanen, Pastor Volckersen	72	3	„
c. Organist Bruun	91	„	„
3. Skolens Betjente:			
a. Rektor Treschow	10	5	11
b. Femte-Lectie Hører	15	5	15
c. Fjerde-Lectie Hører	15	5	15
d. Tredie-Lectie Hører	15	1	15
4. Byens Betjente:			
a. Justitsraad og Borgmester Wilde til Skrivematerialier og Brændsel	42	„	„
b. Justitsraad og Byskriver van Deurs's Løn	113	2	„
c. Brændsel til Raadmændene	12	„	„
d. Skrivematerialier til de eligerede Borgers Formand	10	„	„
e. Den danske Skoleholder	30	„	„
f. Underfogedens Løn og Huusleje	44	„	„
g. Løn til 2 Raadstutjenere (hvoraf for at reenholde Raadstuen 5 Rd. 2 Mk., for Brændsel til den og til Gjældscommissionen 22 Rd.)	83	2	„
	<hr/>		
Lateris	1134	1	11

	Rdl	ƒ	β
Transport	1134	1	11
h. Taarnvægteren	53	2	„
i. Stadsadjutanten	10	„	„
k. Stadsmusikanten	20	„	„
l. Løn til to Doctores medicinæ og en Chirurg	25	5	„
m. Skarpretterens Løn	16	„	„
n. Skovrideren for at udvise Tørv . . .	4	„	„
o. Natmanden for at reenholde Raadstu- gaarden	5	2	„
p. Graveren for at reenholde St. Olaj Kirkegaard	3	„	„
q. Løn til Kæmneren 100 Rd. og til hans Skrivematerialier 10 Rd. . . .	110	„	„
5. Adskillige Udgifter:			
a. Til Madam Egebæk for hendes af Byen kjøbte Gaard	2000	„	„
b. Stemplet Papiir til Skjødet paa samme Gaard	10	3	„
c. Skjødets Tinglæsning og Paategning	1	1	„
d. Til Niels Jensen for et Stykke Jord, kjøbt af Byen til Kaalhave	200	„	„
e. Stemplet Papiir til Skjødet	1	3	„
f. Skjødets Tinglæsning	1	1	„
g. Stemplet Papiir til Byens Obligation til St. Olaj Kirke for 1000 Rd., som brugtes til Købet af Husargaarden	5	3	„
h. Obligationens Tinglæsning	1	„	„
	<hr/>		
	3602	3	11

	Rdt	ƒ	ℓ
Transport	3602	3	11
i. For at bortføre Urenlighed fra de „publique Steder“ m. v.	27	5	12
k. For Fribefordringer	39	4	4
m. Betalt til Roeskilde Kjøbstad ifølge Stiftamtmandens Repartition over Fribefordringer i Aaret 1782	53	5	15 ¹ / ₂
n. Betalt et Aars Leje for et Stykke Jord til Kaalhaven	30	„	„
o. Brevporto	4	5	3
p. Pleje og Medikamenter til en af en Hund bidt Hyrde	11	1	„
q. Udgifter ved Skovningen og Tilhug- ningen af de Byen skjenkede 5 Egetræer, samt ved Bortsalget af det tiloversblevne Egebrænde	55	3	3
r. Omkostninger ved Bortsalget af Græs- set paa de til Kaalhaven erhver- vede Jorder	2	4	10
s. Indkvarterings-, By-, Løgte- og Sprøjte- skat, samt Brandstyr af Byens offent- lige Bygninger	18	5	14
t. For 12 kongelige Hestes Transport til Helsingborg	18	3	14
u. Vægterpenge for Garnisonens Syge- huus	1	„	8
v. Til Vandinspecteuren for Byens fire offentlige Springvandsopstandere ..	28	„	„
	<hr/>		
	3895	1	14 ¹ / ₂

	Rd	Sk	β
Transport	3895	1	14 ¹ / ₂
x. For Vedligeholdelsen af Byens			
Diger	1	2	8
6. Delinkventomkostninger	89	„	13
7. Indkvarteringsudgifter	4198	„	15 ¹ / ₂
8. Løgte- og Sprøjtevæsenet (hvorimellem 168			
Rd. for 8 Tdr. Tran til de offentlige			
Løgter	234	5	13
9. Lønninger ved Brandvæsenet (1 Brand-			
inspecteur, 1 Vægterinspecteur, 2 Ad-			
jutanter, 1 Commandeersergent, 7 Værk-			
geseller, 4 Straalemestere, Brandrets-			
skriveren)	99	„	„
10. Brandstyrudgifter	674	2	10
11. Restancer:			
a. For Aaret 1783	609	2	6
b. Oppebaaret af Kvarteermændene, men			
som ikke fra disse „efter mange			
Paamindelser“ har kunnet erholdes	239	2	„
c. For solgt og blandt Indtægterne be-			
regnet, men ikke betalt Egetræ...	25	„	„
d. Hjælpekatten fra Slangerup og Fre-			
derikssund	15	„	6
e. Udlagt af van Deurs til Betaling af			
Regninger for Aaret 1782	606	4	4
Summa Udgift	10687	5	10

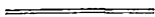
Naar fra denne Udgift, hvorimellem, som det sees, Intet findes anført til det nye Landevejsanlæg, trækkes 9674 Rd. 4 Mk. 4 Sk.,

bliver til Rest 1013 Rd. 1 Mk. 6 Sk., og for denne Sum maatte Kæmneren staae i Forskud.

Forholdet imellem Fødslernes og Dødsfaldenes Antal i Helsingør vedblev at være ugunstigt. Det var i de 4 Aar 1780—1783 følgende: I Aaret 1780 fødtes 137 og døde 161, i Aaret 1781 133 og 221, i Aaret 1782 127 og 254, og i Aaret 1783 endelig 132 og 241.

SKOLEEFTERRETNINGER.

AFGANGSEXAMEN 1871.

Den skriftlige Deel af Prøven afholdtes den 22de, 23de, 26de og 27de Juni, den mundtlige den 6te, 7de og 8de Juli og overværedes af Hr. Professor Mundt som Examenscommissair. Meddommere vare efter Indbydelse d'Hrr. Pastor Bondesen i Dansk, Capitain Engelhardt i Tydsk, Cancelliraad Fleischer i Fransk, Slotspræst Friederich i Historie og Geographi og Overlæge Müller i Naturhistorie.

De af Ministeriet givne skriftlige Opgaver vare følgende:

I Dansk:

1. Bunden Opgave:

Kong Christian den Anden.

2. Fri Opgave:

Mikkel Ræv. Hvilke Forestillinger om Ræven forbindes med denne Benævnelse?

I Tydsk:

Den Christen Barnekov, hvis Navn en Gade i Kjøbenhavn bærer, var en rig og anseet Adelsmand paa Christian den Fjerdes Tid og tjente i Hæren i den første Krig, som Christian førte med Sverig. I Fægtningen paa Skellingehede i Halland den 3die Marts 1612, hvor en Afdeling danske Ryttere, som Kongen selv førte, blev slagen af et overlegent Antal Svenske, mistede Kongen, der fægtede imellem de sidste og søgte at standse Flugten, sin Hest, og da hans Følge for største Delen havde

forladt ham, vilde han være bleven dræbt eller taget til Fange, hvis ikke Barnekov, da han saae hans Fare, havde givet ham sin Hest. Der berettes, at han gjorde dette med de Ord: Jeg giver Kongen min Hest, Fjenden mit Liv og Gud min Sjæl. Kongen undkom til Varberg, men Barnekow blev nedbugget. En stor Steen kaldes endnu Barnekovs Steen og Almuen i Nabolaget fortæller, at Barnekov satte sig paa den, da han ikke længer kunde følge Kongen.

I Engelsk:

Der var en from Mand, som ernærede¹⁾ sig med sin Familie ved at spinde Bomuld²⁾; han pleiede hver Dag at sælge den Traad, de spandt, og at købe ny Bomuld; for Fortjenesten, der kom ud, købte han desuden Fødemidler³⁾ for den Dag. En Gang gik han ud og solgte Traad; da mødte en af hans Venner ham, som klagede sin Nød⁴⁾ for ham, hvorpaa han gav ham Betalingen⁵⁾ for Traaden og vendte hjem til sin Familie uden Bomuld eller Fødemidler. Hvor er Bomulden og Fødemidlerne? og hvad skulle vi nu gjøre, da vi Intet have at sælge? spurgte de. De havde imidlertid en itubrukken Træskaal⁶⁾ og en Krukke⁷⁾, som han tog med sig paa Torvet; men Ingen vilde købe dem af ham. Medens han stod der, mødte en Mand ham med en raadden Fisk og sagde til ham: „Vil Du bytte Din uafsættelige⁸⁾ Ejendom med min?“ Han svarede „Ja!“ gav Manden Træskaalen med Krukken og modtog Fisken, som han bragte hjem. Da de der skar den op⁹⁾, fandt de en Perle i dens Mave¹⁰⁾. Den næste Morgen gik han hen til en af sine Bekjendtere,

som havde Kjendskab til Perler. „I Sandhed“, sagde denne, „denne Perle er 7000 Daler værd“, og han betalte ham denne Sum. Paa Vejen hjem kom en Tigger¹⁾ ham imøde og sagde: „Giv mig af det, hvad Gud har givet Dig!“ Han svarede: „Jeg var igaar ligesom Du; tag Halvdelen!“ Da de havde deelt Pengene, sagde Tiggeren: „Behold selv Dine Penge, Gud velsigne Dig med dem! Herren har kun sendt mig til Dig for at prøve Dig“.

¹⁾ support. ²⁾ cotton. ³⁾ food. ⁴⁾ distress. ⁵⁾ price. ⁶⁾ broken wooden bowl. ⁷⁾ jar. ⁸⁾ unmarketable. ⁹⁾ rip up. ¹⁰⁾ belly.

¹¹⁾ beggar.

I Geometri.

1. En Tangentvinkels Been, regnede fra Toppunctet til Berøringspuncterne, ere hver = t . Cirkelens Radius er r . Hvor stor er den Chorde, som forbinder Berøringspuncterne? Exempel: $t = 12$; $r = 5$.

2. Siden af en indskreven regulær Polygon er givet = s , og Siden af den omskrevne af samme Sideantal = S . Beviis, at Cirkelens Radius er = $\frac{\frac{1}{2} S s}{\sqrt{S^2 - s^2}}$.

Exempel: $s = 1$; $S = 1,1547$.

I Arithmetik.

1. Brøken $1,271412\ 037\ 037\ \dots$ forvandles til en sædvanlig Brøk, og denne bringes til sin mindste Benævning.

2. Af Ligningen $(\frac{5}{8})^x = \frac{1}{8}$ søges x .

3. Hvad er Værdien af Brøken $\frac{x^3 - 1}{x^3 - 2x^2 + 2x - 1}$, naar $x = 1$?

I Geometrisk Tegning.

Man tegner Projectionerne af en skjævtstaaende fir-sidet Pyramide, som hviler med Grundfladen paa det horizontale Plan. Denne gennemskjæres med et Plan, som er perpendicularært paa begge Projectionsplaner, og den derved opstaaede Figur tegnes i sin naturlige Størrelse.

I Regning.

En Meter Klæde koster i Frankrig 20 Francs. En Yard Klæde af samme Slags koster i England 14 Shillings. Hvilket er dyrest? hvor stor er Priisforskjellen for 1000 Alen i danske Penge? og hvor stor er Forskjellen imellem de for 1000 Rd. indkjøbte Mængder i danske Alen?

1 Franc = 33,83 danske Skilling.

20 Shillings = 8 Rd. 95 Sk. dansk.

1 Meter = 1,5931 danske Alen.

1 Yard = 1,4567 danske Alen.

De 9 Disciple, som underkastede sig Prøven, bestode samme med følgende Characterer:

C. Grosmann	g.	mg.	g.	mg.	mg.	g.	g.	tg.	g.	mg.	mg.	mg.	59
H. Haste	g.	mg.	g.	g.	mg.	g.	g.	tg.	mg.	g.	tg.	g.	44
F. Johannsen	mg.	mg.	mg.	mg.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	82
H. Krogh	g.	mg.	mg.	mg.	g.	g.	tg.	tg.	g.	g.	g.	g.	55
Sk. Madsen	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	ug.	mg.	mg.	g.	g.	g.	ug.	72
A. Mehren	tg.	g.	g.	g.	g.	g.	tg.	tg.	tg.	tg.	tg.	tg.	37
Th. Rohde	mg.	g.	g.	g.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	71
C. Tauson	mg.	ug.	ug.	mg.	ug.	ug.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	80
G. Tauson	mg.	ug.	ug.	ug.	ug.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	82
	Dansk.	Tydsk.	Engelsk.	Fransk.	Historie.	Geographi.	Geometri.	Arithmetik.	Naturlære.	Naturhistorie.	Skrivning og Tegning	Points.	

SKOLENS DISCIPLE.

Ved Udgangen af forrige Skoleaar var Disciplenes Antal 80. Til den 23de August indmeldtes 17, og ved indeværende Skoleaars Begyndelse var Skolens Elevantal saaledes 97. I Løbet af Aaret indmeldtes 6 og udtraadte 12, og en af Skolens flinkeste Elever, den af Lærere og Kammerater lige afholdte Harald Julius Gulbrandsen, døde i Begyndelsen af Februar Maaned af Hjernebetændelse. Skolen har saaledes nu (i Juni Maaned) 90 Disciple.

Disses Navne (Fædrenes ere tilføjede i Parenthes og Fornavnene kun fuldstændig anførte for de nye Disciple) ere følgende:

Sjette Klasse.

(Gjennemsnitsalder ved Skoleaarets Udgang: $15\frac{3}{4}$ Aar.)

- a. *F. Hansen* (Lods Hansen). *V. L. Johannsen* (Captain Johannsen). *J. H. V. Brammer* (Kjøbmand Brammer). *J. D. Tvede* (Fabrikant Tvede). *J. J. Hein* (Oberst Hein). *P. R. Dreyer* (Konsul L. Dreyer). *H. B. Wright* (Kjøbmand M. Wright). *V. Wright* (Broder til Fornævnte).

Af disse 8 Disciple havde de 7 Førstnævnte agtet at underkaste sig Afgangsexamen i Aar, men af dem er J. Hein ved langvarig Sygdom bleven forhindret fra at indstille sig til samme.

- b. **P. M. S. Galschiøt* (Doctor Galschiøt). *V. F. A. Mentz* (Proprietair Mentz). *H. S. P. Madsen* (Restaurateur Madsen). *C. Backe* (Færgemand Backe).

Femte Klasse.

(Gjennemsnittsalder: 14 Aar.)

**A. J. C. Wolstrup* (afd. Toldcontrollleur Wolstrup).
H. O. G. Ellinger (Stabshornist Ellinger). *A. F. J. Mehren* (Konsul J. van Mehren). *J. M. Knox* (Procurator Knox). *J. Nyholm* (Forstraad Nyholm). *M. Rasmussen* (Contoirist Rasmussen). **C. O. G. Åhman* (Kjøbmand Åhman). *H. A. Recke* (Capitain von der Recke). *Johan Martin Christian Høyrup* (Kjøbmand Høyrup). *J. L. E. Hansen* (Kjøbmand Hausen). *J. W. Sørup* (Kjøbmand Sørup). *A. Wright* (Broder til Nr. 7 i VI. A.).

Fjerde Klasse.

(Gjennemsnittsalder: 15 $\frac{1}{4}$ Aar.)

H. Rohde (Premierlieutn. og Garvermester Rohde).
J. V. A. Backe (afd. Læge Backe i Bogense). *F. V. S. Reiffenstein* (Kjøbmand Reiffenstein). *H. L. Svendsen* (Kjøbmand V. Svendsen). **G. C. L. Garrigues* (afd. Kjøbmand Garrigues). *O. Gulbrandsen* (Kjøbmand Gulbrandsen). *L. O. Grosmann* (Bundtmager Grosmann). *J. F. Stricker* (Capitain og Kjøbmand Stricker). *J. C. G. Brammer* (Broder til Nr. 3 i VI. A.). *O. Løve* (Brandmajor og Skibsbygmester Løve). *J. F. Mehren* (Broder til Nr. 3 i V.). *Georg Frederik Dithmer* (Teglværksejer Dithmer). *F. G. Schiern* (Proprietair Schiern). *O. A. P. Lassen* (Conditor Lassen). *J. W. Rasmussen* (Kjøbmand P. Rasmussen). *C. F. R. Petersen* (afdøde Proprietair Petersen). *Geert Adam Jørgen Valdemar Geelmuyden* (Proprietair Geelmuyden). *S. O. E. Christensen* (Restaurat. Christensen). *L. U. Ketner* (Uhrmager Ketner).

Tredie Klasse.

(Gjennemsnittsalder: 12 Aar.)

Carl Martin Hansen (Doctor Hansen). **C. E. F. Holm* (Capitain Holm). *G. G. I. Donatzky* (Bogtrykker Donatzky). *Johan Eiler Sophus Andersen* (Capitain og Kjøbmand Andersen). *A. V. Kjerulff* (Jernstøber Kjerulff). *A. J. Lassen* (Rektor Lassen). *Carl Johan Svedstrup* (Lieutenant Svedstrup). *Carl Vilhelm Hømm* (Sadelmager Hømm i København). *Poul Charles Christian Bech* (Kjøbmand Bech). *O. E. C. Riisberg* (Capitain og Smedemester Riisberg). *J. H. Bisserup* (Proprietair Bisserup). *P. Petersen* (Plejefader: Oversergent Müller). *O. T. Johannsen* (Broder til Nr. 2 i VI. A.). *W. E. E. Lund* (afdøde Kjøbmand Lund). *C. J. L. Rasmussen* (Broder til Nr. 15 i IV.). *A. F. C. Greffenberg* (Restaurateur Greffenberg). *J. P. S. Hansen* (Broder til Nr. 8 i V.). *D. Møller* (Procurator Møller).

Anden Klasse.

(Gjennemsnittsalder: 11 Aar.)

G. C. E. Renouard (Translateur og Telegraphist Renouard). *E. C. Grosmann* (Broder til Nr. 7 i IV.). *Marius Godskesen* (Toldcontrolleur Godskesen). *Vilhelm Ludvig Dreyer* (Broder til Nr. 6 i VI. A.). *Gjøde Gjødesen* (Capitain Gjødesen). *H. Willumsen* (Uhrmager Willumsen). *E. P. V. Svendsen* (Assuranceagent Svendsen). *Alfred Herman Peter Steenberg* (Apotheker Steenberg). *Harald Louis Edvard Sophus Garrigues* (Broder til Nr. 5 i IV.). *E. L. Mehren* (Broder til Nr. 3 i V.). *C. Willumsen* (Broder til Nr. 6). *Carl Christian Emil Matthiessen* (Doctor Matthiessen i Hellebæk). *Niels*

Christian Brorson (Corpslæge Brorson). *C. E. H. Sørensen* (Kjøbmand Sørensen). *Sophus Valdemar Dithmer* (Broder til Nr. 12 i IV.). *Gerhard Adam Gradman* (Konsul C. Gradman). *William Louis Reiffenstein* (Broder til Nr. 3 i IV.). *C. V. O. Rossini* (Kjøbmand Rossini). *C. G. R. Ellinger* (Broder til Nr. 2 i V.). *Fritz Nicolai Dithmer* (Broder til Nr. 12 i IV.). *C. O. Jacobsen* (Slagtermester Jacobsen i Kjøbenhavn).

Første Klasse.

(Gjennemsnitsalder: 10 Aar.)

Eigil Møller (Broder til Nr. 18 i III.). *Christian Ludvig Stricker* (Broder til Nr. 8 i IV.). *Georg Vilhelm Christian Jessen* (Kjøbmand Jessen). *V. Rohde* (Broder til Nr. 1 i IV.). *Carl Julius Brorson* (Broder til Nr. 13 i II.). *P. A. Svendsen* (Slagtermester Svendsen). *C. M. Tvede* (Capitain og Brændeviinsbrænder Tvede). *P. A. Bisserup* (Broder til Nr. 11 i III.). *N. A. Kjædebye* (Sergent Kjædebye).

De med * betegnede Disciple have været holdte i Skolen ved Understøttelse af „Den borgerlige Forening til Realkundskabers Udbredelse“.

DEN UGENTLIGE TIMEFORDELING.

Klasse	I.	II.	III.	IV.	V.	VI. A-B.
Religion	3	2	2	2	2	
Historie	2	2	2	2	2	3-3.
Geographi	2	2	2	2	2	2-2.
Dansk	6	5	4	3	3	3-3.
Tydsks	5	4	4	3	3	3-3.
Engelsk	n	4	3	3	3	3-3.
Fransk	n	n	4	4	3	3-3.
Regning	6	5	4	3	2	1-1.
Arithmetik	n	n	n	n	3	2-2.
Geometri og geom.Tegning	n	n	n	4	4	4-4.
Naturhistorie	2	2	2	2	2	2-2.
Physik og Chemi	n	n	n	n	n	4-4.
Skrivning	4	4	3	2	2	1-1.
Tegning	2	2	2	2	1	1-1.
Sang	2	2	2	2	2	2-2.
Gymnastik	2	2	2	2	2	2-2.
	36	36	36	36	36	36

Fagene have været fordeelte saaledes:

Rektor: Historie i samtlige Klasser, Geographi i IV., V., VI.

Hr. C. Franck: Religion i I., II., III., Geographi i I., II., III., Regning i samtlige Klasser.

- Translateur og Sproglærer Jørgensen: Engelsk i hele Skolen, Tydsk i I., II.
 - Cand. phil. Kiær: Dansk i hele Skolen, Religion i IV, V.
 - Cand. polyt. Monrad: Mathematik, Naturlære og Naturhistorie i hele Skolen (har tillige Inspectionen paa Skolen).
 - Cand. phil. Müller: Fransk i hele Skolen, Tydsk i III., IV., V., VI.
 - Maler Damm: Tegning i samtlige Klasser.
 - Premierlieutenant Larssen: Skrivning og Gymnastik.
 - Musiklærer Wilhelmi: Sang.
-

De i Skoleaaret gennemgaaede Pensa ere følgende:

Dansk.

- VI. Oehlenschlägers „Nordens Guder“ og „Væringerne i Myklagaard“ samt flere Partier af nyere danske Forfattere ere læste, og hertil givet en kort Udsigt over den danske Literatur. Klassen har desuden lært den nordiske Gudelære efter Dorph. En Stil (Opgaver af blandet Indhold) er skreven om Ugen.
- V. Holst's danske Læsebog er tilligemed Fortællinger af Blicher og Andersen benyttet til Oplæsning. Grammatikken er mundtlig repeteret og indøvet ved Analysen. En Stil (af historisk eller beskrivende Indhold) er skreven om Ugen.
- IV. Holst's danske Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Bojesens Grammatik er gennemgaaet, repeteret og indøvet. En Stil (af let historisk Indhold eller Gjengivelse af et forelæst Stykke) er skreven om Ugen.
- III. Holst's Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Bojesens Grammatik indtil „Forskjellige Arter af Sætninger“ ere Hovedstykkerne gennemgaaede og indøvede. Vers ere lærte udenad efter Holst's „Smaadigte“. En Stil (Gjengivelse af en lille Fortælling) er skreven om Ugen.
- II. Borgens og Rungs „Danske Læsebog“, 2det Cursus, er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Bojesens Grammatik ere Verberne og Pronominerne gennemgaaede. Vers ere lærte udenad efter Holst's „Smaadigte“. En Stil er skreven om Ugen efter Dictat.

- I. Borgens og Rungs „Danske Læsebog“, 2det Cursus, er benyttet til Stavning, Oplæsning og Gjenfortælling af det Læste. Taledelene ere indøvede. Af Holst's Smaadigte ere nogle lærte udenad. To Stile ere skrevne om Ugen efter Dictat.

Tydk.

- VI. Hjorts tyske Læsebog Pag. 183—235 og Schillers „Marie Stuart“. M. Funcks tyske Syntaxis. Af Lorentzens tyske Stiløvelser ere omtrent 40 Sider oversatte mundtlig, og en Stil er skreven om Ugen.
- V. Af Hjorts Læsebog er læst Pag. 194—267. Efter Simonsens tyske Grammatik er læst hele Formlæren, og desuden Funcks tyske Syntaxis. I hver Uge er skreven en Stil efter Jürs og Rungs Materialier.
- IV. Af Hjorts Læsebog er læst Pag. 79—120. Efter Simonsens Grammatik er læst Alt om Pronominerne, Adjectiverne og Verberne, og af Jürs og Rungs Materialier ere i en Time om Ugen adskillige Stykker omkring i Bogen oversatte deels mundtlig og deels skriftlig.
- III. Af Hjorts Læsebog er læst Pag. 20—74 og af Formlæren er læst Adjectivernes og Substantivernes Declination, Pronominerne, Talordene og Verberne. En Time om Ugen er bleven anvendt til mundtlig Stiløvelse.
- II. Af Hallagers Læsebog er læst Pag. 90—166. Af Grammatiken er lært Artiklen, Præpositionerne, Hjælpeverbernes og det regelmæssige Verbums Conjugation.

1. Af Hallagers Læsebog er læst Pag. 1—90 samt nogle af Digtene, hvoraf enkelte ere lærte udenad. Glosserne ere lærte udenad, og ved Substantiverne Kjønnene tilligemed Glosen.

Engelsk.

- VI. har læst „Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter til Brug i Skolernes øverste Klasser“ af Listov, 1ste og 2det Hefte. Hele Mariboers Grammatik er bleven repeteret, og en Stil er skreven om Ugen.
- V. Af „Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter til Brug i Skolernes øverste Klasser“ af Listov er læst første Hefte og desuden hele Mariboers Grammatik. Hver Uge er en Time bleven anvendt til skriftlig Oversættelse efter Listovs Stiløvelser, 2den Afdeling.
- IV. Af 1ste Afdeling af Listovs „Engelske Læsestykker og Stiløvelser“ er læst Pag. 1—55 og af Mariboers Grammatik Formlæren, og hver Uge er en Stil skreven efter Dictat eller efter Listovs Stiløvelser, 1ste Afdeling.
- III. Af Listovs Ledetraad til Brug ved den første Undervisning i Engelsk“ er læst 2den Afdeling, af Mariboers Grammatik Formlæren undtagen de uregelmæssige Verber.
- II. Listovs „Ledetraad til Brug ved den første Undervisning i Engelsk, 1ste Afdeling, er læst, og Hjelpeverbernes og det regelmæssige Verbums Conjugation gjennemgaaet mundtligt.

Fransk.

- VI. Hele Klassen har læst Borryng „Album littéraire“,

Pag. 63—72, 92—100, 143—176, 193—234, 261—280. Efter Abrahams's Grammatik er læst Syntaxis. En Stil er i Regelen skreven hver anden Uge.

- V. Af Lassens franske Læsebog er læst Pag. 59—121. Efter Abrahams's Grammatik er læst hele Formlæren, og deels mundtligt deels skriftligt ere Stykker oversatte af 1ste Afdeling af Borrings Stiløvelser.
- IV. Af Lassens franske Læsebog er læst Pag. 1—51. Kjønnen, Tallet, Adjectivernes Comparison, Talordene, Pronominerne og Verberne (de regelmæssige og uregelmæssige) ere lærte efter Abrahams's Grammatik. Mundtlig ere oversatte Stykkerne 29—54 efter Borrings Stiløvelser.
- III. Hele Lassens franske Læsebog for Begyndere er gennemgaaet. I Grammatik er lært Hjælpeverbernes og de regelmæssige Verbers Conjugation. Af Borrings Stiløvelser ere mundtlig oversatte Stykkerne 1—25.

Religion.

- V. Luthers Catechismus ved Balslev er læst fra § 106 ud samt repeteret forfra, Assens's større Bibelhistorie fra Pag. 153 og ud. Psalmer ere lærte udenad.
- IV. Luthers Catechismus ved Balslev, § 66 til § 105. Af Assens's Bibelhistorie er læst det nye Testamente forfra til Pag. 178. Psalmer ere lærte udenad.
- III. Luthers Catechismus ved Balslev, forfra til § 77. Af Assens's Bibelhistorie er læst det gamle Testamentes 5 første Afsnit. Psalmer ere lærte udenad.
- II. Luthers Catechismus ved Balslev, første Hovedstykke. Af Balslevs Bibelhistorie er læst det nye Testamente,

Apostelhistorien og den kortfattede Kirkehistorie. Psalmer ere lærte udenad.

- I. Af Balslevs Bibelhistorie er læst det gamle Testamente og desuden Luthers lille Catechismus. Psalmer ere lærte udenad.

Historie:

- VI. Den nyere Historie fra 1789 efter Bohrs mindre Lærebog, og Danmarks Historie efter Allens mindre Haandbog. Øverste Afdeling har desuden repeteret alt det tidligere Læste.
- V. Den nyere Historie fra Reformationen til 1789 efter Bohrs mindre Lærebog.
- IV. Middelalderens Historie efter samme Lærebog.
- III. Oldtidens Historie efter samme Lærebog.
- II. Middelalderens og den nyere Tids Historie efter Ingerslevs fragmentariske Historie.
- I. Oldtidens Historie efter samme Lærebog.

Geographi:

- VI. Hele Geographien er bleven repeteret efter Rimestads mindre Lærebog.
- V. Danmark, Mellemeuropa og den græsk-tyrkiske Halvø, samt Indledningen til Geographien, efter samme Lærebog.
- IV. Nord- og Vesteuropa, den spanske og italienske Halvø efter samme Lærebog.
- III. De 4 fremmede Verdensdele efter samme Lærebog.
- II. Asien og Afrika efter samme Lærebog.
- I. Europa efter Rimestads lille Geographi.

Mathematik.

- VI.A. Hele Steens Geometri. Steens elementære Arithmetik og Algebra.
- b. Steens Geometri fra § 138 til § 177. Steens elementære Algebra til § 4.
- V. Steens Geometri til § 138 og hele Steens elementære Arithmetik.
- IV. Steens elementære Arithmetik er læst til § 4. VI. og V. have i Gjennemsnit havt 3—5 skriftlige Opgaver at besvare om Ugen, dels i Hjemmet, dels paa Skolen. I samtlige 3 Klasser er hele Simesens geometriske Tegnelære gennemgaaet i de geometriske Tegn timer, og VI.A. har tillige tegnet de fleste af de i Johnsons Lærebog givne Opgaver i Projectionstegning.

Regning.

- VI. Omvendt og sammensat Reguladetri, Procent-, Delings-, Rentes- og Vexelregning. Ældste Afdeling har tillige stadig havt Øvelser i Logarithmers Anvendelse ved Rentesregning osv.
- V. Omvendt og sammensat Reguladetri samt Procent-, Delings- og Vexelregning.
- IV. Reguladetri i hele Tal og Brøk, omvendt og sammensat Reguladetri, samt lidt Delings- og Procentregning.
- III. Brøkgregning og lettere Reguladetristykker.
- II. Af C. Hansens Regnebog er gennemgaaet Slutningen af 1ste og Begyndelsen af 2den Deel. Klassen har tillige gennemgaaet Slutningen af Femmers Hovedregningsopgaver i hele Tal.

- I. Af C. Hansens Regnebog er gennemgaaet 1ste Deel, og i Hovedregning af Femmers Opgaver de 4 Regningsarter i hele, ubenævnte og benævnte Tal.

Naturalære.

- VI. Øverste Afdeling har læst og repeteret hele Physiken efter Holtens Lærebog, med Undtagelse af Lyslæren og enkelte Stykker. Anden Afdeling har efter samme Lærebog læst og repeteret fra Pag. 232 og ud. Øverste Afdeling har efter Hoyers Lærebog læst og repeteret hele Chemien, anden Afdeling Metalloiderne.

Naturhistorie.

- VI. Begge Afdelinger have repeteret Planterigets Naturhistorie efter Vaupells Lærebog, og øverste Afdeling tillige Dyrerigets efter Lützens lille Lærebog.
 - V. Hvirvel-, Led- og Bløddyrene efter Lützens lille Lærebog.
 - IV. Planterigets Naturhistorie efter Vaupells Lærebog, fra de blomsterbærende Planter og ud.
 - III. Planteriget efter Vaupells Lærebog, til 10de Capitel.
 - II. Led- og Bløddyrene efter Lützens lille Lærebog.
 - I. Hvirveldyrene, dels efter Lützens lille Lærebog, dels efter mundtligt Foredrag.
-

Følgende Bøger ere bestemte til at bruges i det kommende Skoleaar i de forskjellige Klasser:

- VI. Holst's prosaiske og poetiske Læsebog. Thortsens Literaturhistorie. Bojesens danske Grammatik. Hjorts tydske Læsebog. Simonsens tydske Formlære. Kortfattet tydsk Syntaxis af M. Funch. Lorentzens tydske Stiløvelser. Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter til Brug i Skolernes øverste Klasser af Listov, 2det Hefte. Engelske Stiløvelser af Listov, 2den Afdeling. Mariboe: Engelsk Formlære. Album littéraire, Kjøbenhavn. Borrings franske Stiløvelser. Bohrs mindre Lærebog i Verdenshistorien. Allens Lærebog i Danmarks Historie. Rimestads mindre Geographi. Steens Geometri. Steens elementaire Algebra. C. Hansens Regnebog for Seminarier og højere Realskoler. Holtens Physik (2den Udgave). La Landes Logarithmetabeller. Hoyers Chemi. Vaupells Planteriget's Naturhistorie. Lützens Zoologi (den lille).
- V. Dansk Læsebog ved Winkel Horn og Borchsenius. Bojesens danske Grammatik. Hjorts tydske Læsebog. Simonsens tydske Formlære. Kortfattet tydsk Syntaxis af M. Funck. Jurs's og Rungs Materialier til Brug ved mundtlig og skriftlig Oversættelse fra Dansk til Tydske, Kjøbenhavn 1863. Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter til Brug i Skolernes øverste Klasser af Listov, Kjøbenhavn 1868, 1ste Hefte. Engelske Stiløvelser af Listov, 2den Afdeling. Mariboe: Engelsk Formlære. Lassen: Fransk Læsebog i to parallelle Afdelinger. Borrings Stiløvelser. Assens's større Bibelhistorie. Bohrs mindre Lærebog i Verdenshisto-

rien, 2den Afdeling. Rimestads mindre Geographi. Steens Geometri. Steens elementaire Arithmetik. C. Hansens Regnebog for Seminarier og højere Realskoler. Vaupells Planterigets Naturhistorie, udgiven af Grønlund. Lützens Zoologi (den lille).

- IV. Dansk Læsebog ved Winkel Horn og Borchsenius. Bojesens danske Grammatik. Hjorts tyske Læsebog. Jürs og Rungs Materialier til Brug ved mundtlig og skriftlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk, Kjøbenhavn 1863. Engelske Læsestykker og Stiløvelser af Listov, 1ste Afdeling. Mariboe: Engelsk Formlære. Lassen: Fransk Læsebog i to parallelle Afdelinger. Borrings Stiløvelser. Assens' større Bibelhistorie. Bohrs mindre Lærebog i Verdenshistorien, 1ste Afdeling. Rimestads mindre Geographi. Vaupell: Planterigets Naturhistorie, udgiven af Grønlund. Steens elementaire Arithmetik. C. Hansens Hoved- og Tavleregningsopgaver, 3die Deel.
- III. Dansk Læsebog ved Winkel Horn og Borchsenius. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Bojesens danske Grammatik. Hjorts tyske Læsebog. Simonsens tyske Formlære. Geill: Praktisk Veiledning til at lære det tyske Sprog. Ledetraad til Brug ved den første Underviisning i Engelsk af Listov, 2den Afdeling. Mariboe: Engelsk Formlære. Lassen: Fransk Læsebog for Begyndere. Borrings Stiløvelser. Assens's større Bibelhistorie. Bohrs mindre Lærebog i Verdenshistorien, 1ste Afdeling. Rimestads mindre Geographi. Vaupell: Planterigets Naturhistorie (ny Ud-

- gave 1866 ved Grønlund). C. Hansens Hoved- og Tavleregningsopgaver, 3die Deel.
- II. Dansk Læsebog af Borgen og Rung, 2det Cursus. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Geill: Praktisk Veiledning til at lære det tydske Sprog. J. Listov: Ledetraad til Brug ved den første Underviisning i Engelsk, 1ste Afdeling. Mariboers engelske Formlære. Balslevs Bibelhistorie. Ingerslevs fragm. Historie. Rimestads mindre Geographi, Kjøbenhavn 1869. Lützens Zoologi (den lille). C. Hansens Tavleregningsopgaver, 2den Deel. Femmers Hovedregningsopgaver, 2den Deel.
- I. Dansk Læsebog af Borgen og Rung, 2det Cursus. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Geill: Praktisk Veiledning til at lære det tydske Sprog. Balslevs Bibelhistorie. Ingerslevs fragm. Historie. De første Begyndelsesgrunde af Geographien ved Løffler. Lützens Zoologi (den lille). C. Hansens Regnebog, 1ste Deel. Femmers Opgaver i Hovedregning, 1ste Deel.

Anm. : Enhver Discipel maa være i Besiddelse af en Tavle og de fornødne Skrive- og Tegnebøger til Brug paa Skolen, samt et Atlas til Brug i Hjemmet, og Disciplene i de 3 øverste Klasser tillige af et Tegnebestik, en Trekant af Træ og en kort Trælineal.

DE OFFENTLIGE PRØVER

afholdes i Aar saaledes:

Afgangsexamen:

Skriftlig: Lørdag den 15de Juni, Kl. 8: Dansk Stil (bunden Opgave), Kl. 4: Regning. Mandag den 17de, Kl. 8: Dansk Stil (fri Opgave), Kl. 4: Geometri. Tirsdag den 18de, Kl. 8: Arithmetik, Kl. 4: Tydsk Stil. Onsdag den 19de, Kl. 8: Geometrisk Tegning, Kl. 4: Engelsk Stil.

Mundtlig: Mandag den 1ste Juli:

- Kl. 9: Geometri.
- 11: Tydsk.
- 5: Naturhistorie.

Tirsdag den 2den Juli:

- Kl. 9: Historie.
- 11: Arithmetik.
- 5: Engelsk.

Onsdag den 3die Juli:

- Kl. 9: Naturlære.
 - 11: Geographi.
 - 1: Fransk.
-

Den almindelige Examen:

Tirsdag den 9de Juli:

- Kl. 8: VI. Geometri. V. Dansk. IV. Fransk.
 III. Regning. I. Historie.
- 10: VI. Naturhistorie. V. Historie. IV. Religion.
 III. Tydsk. II. Engelsk.
- 12: VI. Historie. V. Religion. IV. Regning.
 III. Naturhistorie. I. Tydsk.

Onsdag den 10de:

- 8: VI. Tydsk. V. Engelsk. IV. Naturhistorie.
 III. Historie. II. Religion.
- 10: V. Naturhistorie. IV. Dansk. III. Engelsk.
 II. Historie. I. Religion.
- 12: VI. Naturlære. Yngste Afdeling: Gymnastik.

Torsdag den 11te:

- 8: VI. Engelsk. V. Geometri. IV. Historie.
 III. Fransk. I. Dansk.
- 10: VI. Geographi. V. Tydsk. IV. Arithmetik.
 III. Dansk. II. Geographi.
- 12: Ældste Afdeling: Gymnastik. II. Tydsk.
 I. Naturhistorie.

Fredag den 12te:

- 8: VI. Dansk. V. Geographi. IV. Tydsk.
 III. Geographi. II. Naturhistorie.
- 10: VI. Fransk. V. Arithmetik. IV. Geographi.
 III. Religion. II. Regning.
- 12: VI. Arithmetik. V. Fransk. IV. Engelsk.
 II. Dansk. I. Regning.
-

Løverdagen den 13de Juli Kl. 10 meddeles Klasseopflytningerne. Samme Dag Kl. 11 prøves de Elever, som ønskes optagne i Skolen fra det nye Skoleaars Begyndelse. — Sommerferien begynder den 15de Juli, og Underviisningen i det nye Skoleaar Onsdagen den 15de August.

Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes Enhver, der interesserer sig for Skolen, navnlig Disciplenes ærede Forældre og Værger.

HELSINGØR, i Juni 1872.

V. LASSEN.

